

ZAKON

O IZBORU NARODNIH POSLANIKA¹

I. OSNOVNE ODREDBE

Predmet zakona

Članak 1.

Ovim zakonom uređuju se izbor i prestanak mandata narodnih poslanika Narodne skupštine (u daljnjem tekstu: narodni poslanici).

Narodna skupština ima 250 narodnih poslanika, koji se biraju na četiri godine.

Osnovna načela izbora za narodne poslanike

Članak 2.

Građani biraju narodne poslanike na temelju općeg i jednakog izbornog prava.

Izbori za narodne poslanike su slobodni i neposredni, a glasanje je tajno i osobno.

Izorno pravo

Članak 3.

Pravo da bira narodne poslanike i da bude biran za narodnog poslanika ima punoljetni državljanin Republike Srbije nad kojim nije produženo roditeljsko pravo, odnosno koji nije potpuno lišen poslovne sposobnosti.

Osoba djelomično lišena poslovne sposobnosti može birati narodne poslanike i biti birana za narodnog poslanika, ako sud rješenjem o djelomičnom lišenju poslovne sposobnosti nije utvrdio da je nesposobna vršiti izorno pravo.

Sloboda glasanja

Članak 4.

Birač je slobodan odlučiti hoće li glasati i kako će glasati.

Nitko nema pravo sprječavati ili prisiljavati birača da glasa, pozivati ga na odgovornost zbog toga što je glasao ili što nije glasao i od njega tražiti da se izjasni za koga je glasao ili zašto nije glasao.

Jednako izorno pravo i proporcionalni izborni sustav

Članak 5.

Birač ima samo jedan glas.

Glasa se za izbornu listu kandidata za narodne poslanike (u daljnjem tekstu: izborna lista).

Narodni poslanici biraju se u Republici Srbiji kao jednoj izornoj jedinici.

Poslanički mandati raspodjeljuju se izbornim listama razmjerno broju dobivenih glasova, a broj mandata koji pripada izbornim listama utvrđuje se primjenom sustava najvećeg količnika.

Poslanički mandati koje je osvojila izborna lista dodjeljuju se kandidatima za narodne poslanike prema njihovom redoslijedu na izornoj listi.

¹ „Službeni glasnik RS“, broj 14/22.

Obavještanje o izborima

Članak 6.

Građani imaju pravo preko javnih medijskih servisa biti obavještavani o izbornim programima i aktivnostima podnositelja izbornih lista, kao i o kandidatima za narodne poslanike u skladu s propisima koji uređuju javne medijske servise i elektroničke medije.

Pružatelj medijske usluge dužan je u tijeku izborne kampanje podnositeljima proglašanih izbornih lista i kandidatima za narodne poslanike osigurati zastupljenost bez diskriminacije, u skladu s propisima koji uređuju javne medijske servise i elektroničke medije.

Zabranjeno je 48 sati prije dana glasanja i na dan glasanja do zatvaranja biračkih mjesta u medijima i na javnim skupovima objavljivati procjene rezultata izbora, javno predstavljati kandidate na izborima za narodne poslanike i njihove izborne programe i pozivati birače da glasaju, odnosno da ne glasaju za određene izborne liste.

Pod medijem se u smislu ovog zakona podrazumijevaju dnevne i periodične novine, servis novinske agencije, radijski program i televizijski program i elektronička izdanja tih medija, kao i samostalna elektronička izdanja (uređivački oblikovane internetske stranice ili internetski portali), a koji su registrirani u Registru medija, u skladu sa zakonom.

II. TIJELA ZA PROVOĐENJE IZBORA ZA NARODNE POSLANIKE

1. Zajednička pravila za tijela za provođenje izbora

Nadležnost za provođenje izbora za narodne poslanike

Članak 7.

Izbore za narodne poslanike (u daljnjem tekstu: izbori) provode Republička izborna komisija, lokalna izborna povjerenstva i birački odbori.

Opća pravila o položaju tijela za provođenje izbora

Članak 8.

Tijela za provođenje izbora su samostalna i neovisna i rade na temelju zakona i propisa donesenih na temelju zakona.

Za svoj rad tijela za provođenje izbora odgovaraju tijelu koje ih je formiralo.

Rad tijela za provođenje izbora je javan.

Radu tijela za provođenje izbora ne može prisustvovati kandidat za narodnog poslanika.

Uvjete za rad tijela za provođenje izbora osiguravaju Narodna skupština i općinske, odnosno gradske uprave.

Sva državna i druga tijela i organizacije dužni su pružati pomoć tijelima za provođenje izbora i dostavljati im podatke koji su im potrebni za rad.

Član i zamjenik člana u tijelu za provođenje izbora

Članak 9.

Tijelo za provođenje izbora čine predsjednik i drugi članovi tijela za provođenje izbora i njihovi zamjenici.

Ista osoba može više puta biti imenovana u tijelo za provođenje izbora.

Zamjenik člana tijela za provođenje izbora ima ista prava i dužnosti kao i član kojeg zamjenjuje.

Zamjenik člana tijela za provođenje izbora ima pravo glasa samo kada je odsutan član kojeg zamjenjuje.

Tijelo za provođenje izbora može ovlastiti svog člana, odnosno zamjenika člana da u ime tog tijela za provođenje izbora obavlja pojedine radnje koje su u vezi s organizacijom, pripremom i provođenjem izbora, odnosno glasanja.

Tijelo za provođenje izbora u stalnom i proširenom sastavu

Članak 10.

Tijelo za provođenje izbora radi u stalnom i proširenom sastavu.

Podnositelj proglašene izborne liste ima pravo predložiti člana i zamjenika člana tijela za provođenje izbora u proširenom sastavu.

Ako podnositelj proglašene izborne liste ne predloži člana, odnosno zamjenika člana tijela za provođenje izbora u proširenom sastavu u roku koji je propisan zakonom, tijelo nastavlja raditi i punovažno odlučuje bez predstavnika tog podnositelja izborne liste.

Član, odnosno zamjenik člana tijela za provođenje izbora u proširenom sastavu ima ista prava i dužnosti kao i član, odnosno zamjenik člana u stalnom sastavu.

Opća pravila o predlaganju članova i zamjenika članova u tijela za provođenje izbora

Članak 11.

Kada ovlaštene predlagači predlažu članove i zamjenike članova u tijela za provođenje izbora, trebaju voditi računa o uravnoteženoj zastupljenosti spolova i potrebi uključivanja osoba s invaliditetom u provođenje izbornog postupka.

Prijedlog za imenovanje člana i zamjenika člana tijela za provođenje izbora sadrži ime i prezime, jedinstveni matični broj građana (u daljnjem tekstu: JMBG), mjesto i adresu prebivališta, broj telefona i adresu za primanje elektroničke pošte predloženog člana, odnosno zamjenika člana i oznaku poslaničke grupe u Narodnoj skupštini (u daljnjem tekstu: poslanička grupa) ili drugog ovlaštenog predlagača.

Odlučivanje tijela za provođenje izbora

Članak 12.

Tijelo za provođenje izbora odlučuje većinom od ukupnog broja glasova članova u stalnom, odnosno proširenom sastavu.

Uvjet za članstvo u tijelu za provođenje izbora

Članak 13.

Za člana i zamjenika člana tijela za provođenje izbora može biti imenovana samo ona osoba koja ima izbornu pravo i nije narodni poslanik, niti kandidat za narodnog poslanika.

Prestanak funkcije u tijelu za provođenje izbora

Članak 14.

Članu i zamjeniku člana tijela za provođenje izbora funkcija prestaje po sili zakona, a tijelo nadležno za njegovo imenovanje po službenoj dužnosti utvrđuje prestanak njegove funkcije:

- 1) ako umre;
- 2) ako izgubi izbornu pravo;
- 3) kada se proglašuje izborna lista na kojoj je kandidat za narodnog poslanika;
- 4) ako podnositelj izborne liste koji ga je predložio povuče izbornu listu;
- 5) ako se poništi rješenje o proglašenju izborne liste čiji podnositelj ga je predložio;
- 6) ako je pravomoćnom sudskom odlukom osuđen na kaznu zatvora u trajanju od najmanje šest mjeseci;
- 7) ako izgubi radnu sposobnost;
- 8) u drugim slučajevima predviđenim zakonom.

Člana, odnosno zamjenika člana tijela za provođenje izbora razrješava tijelo nadležno za njegovo imenovanje:

- 1) ako podnese ostavku u pismenom obliku;
- 2) ako se naknadno utvrdi da ne ispunjava poseban uvjet za imenovanje;
- 3) u drugim slučajevima predviđenim ovim zakonom.

Kada odluka o raspisivanju izbora stupi na snagu, tada je Republička izborna komisija nadležna razriješiti člana i zamjenika člana Republičke izborne komisije i lokalnog izbornog povjerenstva u stalnom sastavu, utvrditi da mu je funkcija prestala po sili zakona, kao i na prijedlog ovlaštenog predlagača imenovati novog člana umjesto onog koji je razriješen, odnosno kojem je funkcija prestala po sili zakona.

Odluka tijela za provođenje izbora ne može se osporavati na temelju toga što tijelo nije odlučivalo u propisanom sastavu, ako nije bilo pravovremeno podneseno propisano pravno sredstvo kojim je osporen njegov sastav.

Poseban slučaj prestanka funkcije

Članak 15.

Ista osoba ne može biti član dvaju tijela za provođenje izbora.

Ako je jedna osoba imenovana u više tijela za provođenje izbora, po sili zakona joj prestaje funkcija u onom tijelu u kojem je kasnije imenovana.

2. Republička izborna komisija

Poseban uvjet za imenovanje člana i zamjenika člana Republičke izborne komisije

Članak 16.

Za člana i zamjenika člana Republičke izborne komisije može biti imenovana samo ona osoba koja ima visoko obrazovanje u području pravnih znanosti.

Republička izborna komisija u stalnom sastavu

Članak 17.

Republičku izbornu komisiju u stalnom sastavu čine predsjednik, 16 članova, zamjenik predsjednika i 16 zamjenika članova, koje imenuje Narodna skupština.

Odluka o imenovanju stalnog sastava Republičke izborne komisije objavljuje se u „Službenom glasniku Republike Srbije”.

Mandat stalnog sastava Republičke izborne komisije prestaje kada novi saziv Narodne skupštine imenuje novi stalni sastav Republičke izborne komisije.

Novi saziv Narodne skupštine dužan je imenovati novi stalni sastav Republičke izborne komisije u roku od šest mjeseci od dana konstituiranja Narodne skupštine.

Ovlašteni predlagač za imenovanje člana i zamjenika člana Republičke izborne komisije u stalnom sastavu

Članak 18.

Članovi i zamjenici članova Republičke izborne komisije u stalnom sastavu imenuju se na prijedlog poslaničkih grupa razmjerno njihovoj zastupljenosti u ukupnom broju narodnih poslanika koji pripadaju poslaničkim grupama.

Nijedna poslanička grupa ne može predložiti više od polovice članova Republičke izborne komisije u stalnom sastavu.

Poslanička grupa koja ima više od polovice od ukupnog broja narodnih poslanika predlaže predsjednika, zamjenika predsjednika, sedam članova i sedam zamjenika članova Republičke izborne komisije u stalnom sastavu, dok preostale članove i zamjenike članova u Republičkoj izbornoj komisiji u stalnom sastavu predlažu ostale poslaničke grupe razmjerno njihovoj zastupljenosti u ukupnom broju narodnih poslanika koji pripadaju poslaničkim grupama.

Poslaničkom grupom u smislu predlaganja članova i zamjenika članova Republičke izborne komisije u stalnom sastavu smatra se i narodni poslanik pojedinac ili grupa narodnih poslanika koja ima manje od onog broja narodnih poslanika koji je potreban za formiranje poslaničke grupe:

- 1) ako su svi ti narodni poslanici izabrani s iste izborne liste;
- 2) ako izborna lista na kojoj su izabrani nije osvojila onoliko mandata koliko je potrebno za formiranje poslaničke grupe;
- 3) ako nitko od njih nije pristupio nekoj poslaničkoj grupi;
- 4) ako su svi ti narodni poslanici potpisali prijedlog za imenovanje člana, odnosno zamjenika člana Republičke izborne komisije u stalnom sastavu.

Zastupljenost spolova u Republičkoj izbornoj komisiji u stalnom sastavu

Članak 19.

Poslanička grupa kojoj pripada pravo predlaganja dvije osobe u stalni sastav Republičke izborne komisije dužna je predložiti po jednog pripadnika oba spola.

Poslanička grupa kojoj pripada pravo predlaganja tri osobe u stalni sastav Republičke izborne komisije dužna je predložiti dva pripadnika jednog spola i jednog pripadnika drugog spola.

Poslanička grupa kojoj pripada pravo predlaganja četiri osobe u stalni sastav Republičke izborne komisije dužna je predložiti po dva pripadnika oba spola.

Poslanička grupa kojoj pripada pravo predlaganja pet osoba u stalni sastav Republičke izborne komisije dužna je predložiti tri pripadnika jednog spola i dva pripadnika drugog spola.

Prijedlog poslaničke grupe kojoj pripada pravo predlaganja više od pet osoba u stalni sastav Republičke izborne komisije mora sadržavati najmanje 40 % pripadnika manje zastupljenog spola među predloženim osobama.

Žalba protiv odluke o imenovanju člana i zamjenika člana Republičke izborne komisije u stalnom sastavu

Članak 20.

Protiv odluke o imenovanju člana i zamjenika člana Republičke izborne komisije u stalnom sastavu svaki podnositelj proglašene izborne liste koja je osvojila mandate u postojećem sazivu Narodne skupštine i svaki birač mogu podnijeti žalbu Upravnom sudu preko Narodne skupštine u roku od sedam dana od dana njenog objavljivanja u „Službenom glasniku Republike Srbije”.

Narodna skupština dužna je u roku od 24 sata od primitika žalbe dostaviti Upravnom sudu žalbu i sve spise tog predmeta.

Upravni sud donosi odluku po žalbi u roku od sedam dana od primitka žalbe sa spisima.

Odluka donesena u postupku po žalbi je pravomoćna i protiv nje se ne mogu podnijeti izvanredna pravna sredstva predviđena zakonom kojim se uređuje upravni spor.

Sudionici u radu Republičke izborne komisije bez prava odlučivanja

Članak 21.

Sudionici u radu Republičke izborne komisije bez prava odlučivanja su tajnik Republičke izborne komisije, zamjenik tajnika Republičke izborne komisije i dva sudionika zadužena za poslove statistike.

Tajnika i zamjenika tajnika Republičke izborne komisije imenuje Narodna skupština na prijedlog predsjednika Narodne skupštine iz reda zaposlenih u Službi Narodne skupštine.

Sudionike zadužene za poslove statistike imenuje Narodna skupština na prijedlog republičkog tijela nadležnog za poslove statistike.

Za sudionika u radu Republičke izborne komisije bez prava odlučivanja može biti imenovana samo ona osoba koja ima izbornu pravo i nije narodni poslanik, niti kandidat za narodnog poslanika.

Za tajnika i zamjenika tajnika Republičke izborne komisije može biti imenovana samo ona osoba koja ima visoko obrazovanje u području pravnih znanosti.

Odredbe ovog zakona kojima se uređuje prestanak funkcije u tijelu za provođenje izbora primjenjuju se i na sudionike u radu Republičke izborne komisije bez prava odlučivanja.

Republička izborna komisija u proširenom sastavu

Članak 22.

Člana i zamjenika člana Republičke izborne komisije u proširenom sastavu imenuje Republička izborna komisija na prijedlog podnositelja proglašene izborne liste koji mora biti dostavljen najkasnije sedam dana prije dana glasanja.

Republička izborna komisija dužna je donijeti rješenje o prijedlogu za imenovanje člana i zamjenika člana Republičke izborne komisije u proširenom sastavu u roku od 24 sata od primitka prijedloga.

Rješenje o imenovanju člana i zamjenika člana Republičke izborne komisije u proširenom sastavu primjenjuje se od sljedećeg dana od dana kada je doneseno.

Član, odnosno zamjenik člana Republičke izborne komisije u proširenom sastavu koji je razriješen, odnosno kojem je funkcija prestala po sili zakona može se promijeniti na zahtjev podnositelja proglašene izborne liste na čiji prijedlog je imenovan samo dok Republička izborna komisija radi u proširenom sastavu.

Republička izborna komisija radi u proširenom sastavu dok ukupan izvještaj o rezultatima izbora ne postane konačan.

Prigovor protiv rješenja o prijedlogu za imenovanje člana i zamjenika člana Republičke izborne komisije u proširenom sastavu

Članak 23.

Protiv rješenja kojim je odbijen ili odbačen prijedlog za imenovanje člana i zamjenika člana Republičke izborne komisije u proširenom sastavu podnositelj prijedloga može podnijeti prigovor Republičkoj izbornoj komisiji u roku od 48 sati od objavljivanja tog rješenja na web-prezentaciji Republičke izborne komisije (u daljnjem tekstu: web-prezentacija).

Protiv rješenja o imenovanju člana i zamjenika člana Republičke izborne komisije u proširenom sastavu podnositelj proglašene izborne liste, registrirana politička stranka i birač mogu podnijeti prigovor Republičkoj izbornoj komisiji u roku od 48 sati od objavljivanja tog rješenja na web-prezentaciji.

Nadležnost Republičke izborne komisije

Članak 24.

Republička izborna komisija:

- 1) brine o zakonitom provođenju izbora;
- 2) propisuje upute za provođenje izbornih radnji;
- 3) objavljuje rokovnik za obavljanje izbornih radnji;
- 4) propisuje obrasce za provođenje izbornih radnji;
- 5) prati primjenu i daje mišljenja u vezi s primjenom ovog zakona;
- 6) imenuje, razrješava i zaključuje prestanak funkcije člana i zamjenika člana tijela za provođenje izbora, u skladu s ovim zakonom;
- 7) propisuje jedinstvene standarde za izborni materijal;
- 8) osigurava izborni materijal za provođenje izbora;
- 9) propisuje način primopredaje izbornog materijala prije i poslije glasanja;
- 10) određuje biračka mjesta, u skladu s ovim zakonom;
- 11) odlučuje o podnesenoj izbornoj listi;
- 12) sastavlja i objavljuje priručnik za praktičnu primjenu pravila koja uređuju kako birački odbori provode glasanje i utvrđuju rezultate glasanja na biračkom mjestu;
- 13) propisuje način praćenja izlaznosti birača na glasanje;
- 14) propisuje programe obuka i provodi obuke članova i zamjenika članova lokalnih izbornih povjerenstava i biračkih odbora;
- 15) informira i educira birače o načinu ostvarivanja izbornog prava, kao i druge sudionike u izbornom postupku;
- 16) odlučuje o prigovorima, u skladu s ovim zakonom;

17) pobliže propisuje način podnošenja prigovora i postupanje po prigovorima u Republičkoj izbornoj komisiji;

18) utvrđuje rezultate izbora, donosi i objavljuje ukupan izvještaj o rezultatima izbora;

19) usklađuje i nadzire rad tijela za provođenje izbora;

20) propisuje kodeks ponašanja članova i zamjenika članova tijela za provođenje izbora;

21) podnosi izvještaj Narodnoj skupštini o provedenim izborima;

22) obavlja i druge poslove predviđene ovim zakonom.

U vršenju nadzora nad radom lokalnih izbornih povjerenstava, Republička izborna komisija je ovlaštena po službenoj dužnosti poništiti odluku lokalnog izbornog povjerenstva donesenu suprotno odredbama ovog zakona.

Obrasce koji su potrebni za podnošenje izborne liste Republička izborna komisija propisuje u roku od tri dana od dana kada je odluka o raspisivanju izbora stupila na snagu.

Republička izborna komisija donosi svoj poslovnik.

Upute za provođenje izbornih radnji i Poslovnik Republičke izborne komisije objavljuju se u „Službenom glasniku Republike Srbije”.

Objavljivanje odluka Republičke izborne komisije

Članak 25.

Odluke Republičke izborne komisije objavljuju se na web-prezentaciji bez odgađanja, a najkasnije u roku od 24 sata od završetka sjednice na kojoj su odluke donesene.

Na web-prezentaciji mora biti naznačen datum i vrijeme objavljivanja odluke.

Odluke Republičke izborne komisije objavljuju se u „Službenom glasniku Republike Srbije” kada je to predviđeno zakonom.

Kada donese i objavi odluku po zahtjevu, Republička izborna komisija je dužna obavijestiti podnositelja zahtjeva telefonom ili elektroničkom poštom o tome da je odluka po njegovom zahtjevu donesena i objavljena na web-prezentaciji.

Ako je donesena odluka Republičke izborne komisije po zahtjevu, podnositelj zahtjeva može tražiti da mu se pismeni otpravak te odluke uruči u sjedištu Republičke izborne komisije ili pošalje poštom.

Vrijeme kada je podnositelj zahtjeva obaviješten telefonom ili elektroničkom poštom da je donesena i objavljena odluka po njegovom zahtjevu, odnosno vrijeme kada mu je uručen pismeni otpravak odluke u sjedištu Republičke izborne komisije ili poslan poštom ne utječe na računanje roka u kojem se mogu podnijeti pravna sredstva protiv te odluke.

Javnost rada Republičke izborne komisije

Članak 26.

Rad Republičke izborne komisije je javan.

Javnost rada Republičke izborne komisije osigurava se tako što Republička izborna komisija na web-prezentaciji prenosi svoje sjednice i konferencije za medije i objavljuje zapisnike sa svojih sjednica, za sredstva javnog obavještavanja osigurava audio i video signal koji im omogućava prenošenje njezine sjednice, omogućava zainteresiranim domaćim, stranim i međunarodnim organizacijama i udrugama

(promatrači) praćenje njenog rada i na drugi način u skladu sa zakonom i Poslovníkom Republičke izborne komisije.

3. Lokalno izbornó povjerenstvo

Lokalno izbornó povjerenstvo u stalnom sastavu

Članak 27.

Lokalna izborna povjerenstva su općinska izborna povjerenstva, gradska izborna povjerenstva i izborna povjerenstva gradskih općina Grada Beograda.

Lokalno izbornó povjerenstvo u stalnom sastavu imenuje se u skladu sa zakonom kojim se uređuju lokalni izbori.

Ako se nakon raspisivanja izbora promijene odborničke grupe, skupština grada, općine, odnosno gradske općine ne može imenovati novo lokalno izbornó povjerenstvo prije dovršetka izbora.

Poseban slučaj formiranja lokalnog izbornog povjerenstva u stalnom sastavu

Članak 28.

Ako na dan kada je odluka o raspisivanju izbora stupila na snagu u skupštini grada, odnosno općine ne postoji lokalno izbornó povjerenstvo, Republička izborna komisija u roku od sedam dana od dana kada je odluka o raspisivanju izbora stupila na snagu rješenjem formira lokalno izbornó povjerenstvo u stalnom sastavu kao tijelo za provođenje izbora za teritorij tog grada, odnosno općine.

Lokalno izbornó povjerenstvo u stalnom sastavu kojeg formira Republička izborna komisija ima predsjednika, šest članova i njihove zamjenike, koji se imenuju na prijedlog poslaničkih grupa razmjerno njihovoj zastupljenosti u Narodnoj skupštini na dan kada je odluka o raspisivanju izbora stupila na snagu.

Poslanička grupa koja ima više od polovice od ukupnog broja narodnih poslanika predlaže predsjednika, zamjenika predsjednika, dva člana i dva zamjenika člana lokalnog izbornog povjerenstva u stalnom sastavu kojeg formira Republička izborna komisija, dok preostale članove i zamjenike članova u lokalnom izbornom povjerenstvu u stalnom sastavu predlažu ostale poslaničke grupe razmjerno njihovoj zastupljenosti u ukupnom broju narodnih poslanika koji pripadaju poslaničkim grupama.

Republička izborna komisija može lokalnom izbornom povjerenstvu u stalnom sastavu kojeg formira svojim rješenjem povjeriti nadležnost za više jedinica lokalne samouprave u kojima ne postoje lokalna izborna povjerenstva.

Za predsjednika i zamjenika predsjednika izbornog povjerenstva može biti imenovana samo ona osoba koja ima visoko obrazovanje u području pravnih znanosti.

Kada formira lokalno izbornó povjerenstvo u stalnom sastavu, Republička izborna komisija na prijedlog načelnika upravnog okruga imenuje tajnika i zamjenika tajnika lokalnog izbornog povjerenstva u stalnom sastavu, koji sudjeluju u njenom radu bez prava odlučivanja.

Za tajnika i zamjenika tajnika lokalnog izbornog povjerenstva može biti imenovana samo ona osoba koje ima visoko obrazovanje u području pravnih znanosti.

Predlaganje člana i zamjenika člana lokalnog izbornog povjerenstva u stalnom sastavu

Članak 29.

Poslaničkom grupom u smislu predlaganja člana i zamjenika člana lokalnog izbornog povjerenstva u stalnom sastavu koju formira Republička izborna komisija smatra se i narodni poslanik pojedinac ili grupa narodnih poslanika koja ima manje od onog broja narodnih poslanika koji je potreban za formiranje poslaničke grupe:

- 1) ako su svi ti narodni poslanici izabrani s iste izborne liste;
- 2) ako izborna lista na kojoj su izabrani nije osvojila onoliko mandata koliko je potrebno za formiranje poslaničke grupe;
- 3) ako nitko od njih nije pristupio nekoj poslaničkoj grupi;
- 4) ako su svi ti narodni poslanici potpisali prijedlog za imenovanje člana, odnosno zamjenika člana lokalnog izbornog povjerenstva u stalnom sastavu.

U svrhu formiranja lokalnog izbornog povjerenstva u stalnom sastavu Republička izborna komisija pravovremeno propisuje i objavljuje na web-prezentaciji raspored mjesta po kojem poslaničke grupe predlažu članove i zamjenike članova tog lokalnog izbornog povjerenstva.

Ako poslanička grupa ne dostavi pravovremeno prijedlog za imenovanje člana, odnosno zamjenika člana lokalnog izbornog povjerenstva u stalnom sastavu, Republička izborna komisija u lokalno izbornu povjerenstvo u stalnom sastavu imenuje osobu koju predloži načelnik upravnog okruga.

Kada predlaže kandidata za člana, zamjenika člana, tajnika i zamjenika tajnika lokalnog izbornog povjerenstva, ovlašteni predlagač, po mogućnosti, daje prednost osobi koja je prošla obuku za rad u lokalnom izbornom povjerenstvu i ima iskustvo u provođenju izbora.

Lokalno izbornu povjerenstvo u proširenom sastavu

Članak 30.

Člana i zamjenika člana lokalnog izbornog povjerenstva u proširenom sastavu imenuje lokalno izbornu povjerenstvo na prijedlog podnositelja proglašene izborne liste, koji mora biti dostavljen najkasnije sedam dana prije dana glasanja.

Lokalno izbornu povjerenstvo dužno je donijeti rješenje o prijedlogu za imenovanje člana i zamjenika člana lokalnog izbornog povjerenstva u proširenom sastavu u roku od 24 sata od prijema prijedloga.

Rješenje o imenovanju člana i zamjenika člana lokalnog izbornog povjerenstva u proširenom sastavu primjenjuje se od narednog dana od dana kada je doneseno.

Član, odnosno zamjenik člana lokalnog izbornog povjerenstva u proširenom sastavu koji je razriješen, odnosno kojem je funkcija prestala po sili zakona može se promijeniti na zahtjev podnositelja proglašene izborne liste na čiji prijedlog je imenovan samo dok lokalno izbornu povjerenstvo radi u proširenom sastavu.

Lokalno izbornu povjerenstvo radi u proširenom sastavu dok zbirni izvještaj o rezultatima glasanja ne postane konačan.

**Prigovor protiv rješenja o prijedlogu za imenovanje člana i
zamjenika člana lokalnog izbornog povjerenstva u proširenom
sastavu**

Članak 31.

Protiv rješenja kojim je odbijen ili odbačen prijedlog za imenovanje člana i zamjenika člana lokalnog izbornog povjerenstva u proširenom sastavu podnositelj prijedloga može podnijeti prigovor Republičkoj izbornoj komisiji u roku od 48 sati od objavljivanja tog rješenja na web-prezentaciji.

Protiv rješenja o imenovanju člana, odnosno zamjenika člana lokalnog izbornog povjerenstva u proširenom sastavu podnositelj proglašene izborne liste i birač mogu podnijeti prigovor Republičkoj izbornoj komisiji u roku od 48 sati od objavljivanja tog rješenja na web-prezentaciji.

Nadležnost lokalnog izbornog povjerenstva

Članak 32.

Lokalno izborni povjerenstvo:

- 1) organizira tehničku pripremu za izbore;
- 2) imenuje, razrješava i zaključuje prestanak funkcije članova i zamjenika članova tijela za provođenje izbora, u skladu s ovim zakonom;
- 3) određuje biračka mjesta, u skladu s ovim zakonom;
- 4) odlučuje o zahtjevima za poništavanje glasanja na biračkom mjestu zbog nepravilnosti tijekom provođenja glasanja;
- 5) prima izborni materijal od Republičke izborne komisije i predaje ga biračkim odborima;
- 6) preuzima izborni materijal od biračkih odbora po završetku glasanja;
- 7) pruža podršku biračkim odborima prilikom provođenja glasanja;
- 8) obavještava Republičku izbornu komisiju o tijeku glasanja;
- 9) donosi zbirni izvještaj o rezultatima glasanja s biračkih mjesta koja se nalaze na njegovom teritoriju;
- 10) obavlja druge poslove u skladu sa zakonom i aktima Republičke izborne komisije.

**Objavljivanje i dostavljanje odluka lokalnog izbornog
povjerenstva**

Članak 33.

Odluke lokalnog izbornog povjerenstva objavljuju se na web-prezentaciji bez odgađanja, a najkasnije u roku od 24 sata od završetka sjednice na kojoj su odluke donesene, na način koji propisuje Republička izborna komisija.

Svaku odluku koju donosi u vezi s provođenjem izbora, lokalno izborni povjerenstvo dužno je bez odgađanja dostaviti Republičkoj izbornoj komisiji u pismenom obliku i elektroničkim putem na način koji propisuje Republička izborna komisija.

Kada donese i objavi odluku po zahtjevu, lokalno izborni povjerenstvo je dužno podnositelja zahtjeva telefonom ili elektroničkom poštom obavijestiti da je odluka po njegovom zahtjevu donesena i objavljena na web-prezentaciji.

Ako je odluka lokalnog izbornog povjerenstva donesena po zahtjevu, podnositelj zahtjeva može tražiti da mu se pismeni otpravak te odluke uruči u sjedištu lokalnog izbornog povjerenstva ili pošalje poštom.

Vrijeme kada je podnositelj zahtjeva obavješten telefonom ili elektroničkom poštom da je donesena i objavljena odluka po njegovom zahtjevu, odnosno vrijeme kada mu je uručen pismeni otpravak odluke u sjedištu lokalnog izbornog povjerenstva ili poslan poštom ne utječe na računanje roka u kojem može podnijeti pravna sredstva protiv te odluke.

4. Birački odbor

Imenovanje i trajanje funkcije člana i zamjenika člana biračkog odbora

Članak 34.

Članovi i zamjenici članova biračkog odbora moraju biti imenovani najkasnije deset dana prije dana glasanja.

Prijedlog za imenovanje člana i zamjenika člana biračkih odbora može se podnijeti najkasnije 15 dana prije dana glasanja.

Funkcija člana i zamjenika člana biračkog odbora počinje od dana objavljivanja rješenja o njihovom imenovanju, a prestaje kada se preda izborni materijal nakon glasanja i izvrši kontrola zapisnika o radu biračkog odbora, kao i u drugim slučajevima koji su predviđeni zakonom.

Birački odbor u stalnom sastavu

Članak 35.

Birački odbor u stalnom sastavu čine predsjednik, dva člana, zamjenik predsjednika i dva zamjenika člana koje imenuje lokalno izborna povjerenstvo na prijedlog poslaničkih grupa.

Postupak predlaganja člana i zamjenika člana biračkog odbora u stalnom sastavu pobliže uređuje Republička izborna komisija.

Kada predlaže kandidata za predsjednika i zamjenika predsjednika biračkog odbora, poslanička grupa, po mogućnosti, daje prednost osobi koja je prošla obuku za rad u biračkom odboru i ima iskustvo u provođenju izbora.

Mjerila za imenovanje biračkog odbora u stalnom sastavu

Članak 36.

Broj predsjednika, zamjenika predsjednika, članova i zamjenika članova svih biračkih odbora u stalnom sastavu na teritoriju određenog lokalnog izbornog povjerenstva koji pripada poslaničkoj grupi mora biti razmjernan njegovoj zastupljenosti u Narodnoj skupštini na dan kada je odluka o raspisivanju izbora stupila na snagu.

Poslanička grupa koja na dan kada je odluka o raspisivanju izbora stupila na snagu ima više od polovice od ukupnog broja narodnih poslanika predlaže u jednoj polovici biračkih odbora predsjednika i dva zamjenika člana, a u drugoj polovici biračkih odbora predlaže zamjenika predsjednika, jednog člana i zamjenika drugog člana, dok se preostala mjesta u biračkim odborima raspodjeljuju ostalim poslaničkim grupama razmjerno njihovoj zastupljenosti u Narodnoj skupštini na dan kada je odluka o raspisivanju izbora stupila na snagu.

Nijedna poslanička grupa ne može na jednom biračkom mjestu predložiti i predsjednika i zamjenika predsjednika biračkog odbora.

Na temelju zakonom propisanih mjerila, Republička izborna komisija za teritorij svakog lokalnog izbornog povjerenstva pravovremeno propisuje i objavljuje na web-prezentaciji raspored mjesta po kojem poslaničke grupe predlažu članove i zamjenike članova biračkih odbora u stalnom sastavu.

Poslaničkom grupom u smislu predlaganja člana biračkih odbora u stalnom sastavu smatra se narodni poslanik pojedinac ili grupa narodnih poslanika koja ima manje od onog broja narodnih poslanika koji je potreban za formiranje poslaničke grupe:

- 1) ako su svi ti narodni poslanici izabrani s iste izborne liste;
- 2) ako izborna lista na kojoj su izabrani nije osvojila onoliko mandata koliko je potrebno za formiranje poslaničke grupe;
- 3) ako nitko od njih nije pristupio nekoj poslaničkoj grupi;
- 4) ako su svi ti narodni poslanici potpisali prijedlog za imenovanje člana, odnosno zamjenika člana biračkog odbora u stalnom sastavu.

Prijedlog za imenovanje člana i zamjenika člana biračkog odbora u stalnom sastavu

Članak 37.

Prijedlog za imenovanje člana i zamjenika člana biračkog odbora u stalnom sastavu poslanička grupa dostavlja lokalnim izbornim povjerenstvima na obrascu koji propisuje Republička izborna komisija.

Ako poslanička grupa ne dostavi pravovremeno prijedlog za imenovanje člana, odnosno zamjenika člana biračkog odbora u stalnom sastavu, lokalno izorno povjerenstvo u birački odbor u stalnom sastavu imenuje osobu koju predloži načelnik općinske, odnosno gradske uprave.

Kada predlaže člana, odnosno zamjenika člana u birački odbor u stalnom sastavu, načelnik općinske, odnosno gradske uprave, po mogućnosti, daje prednost osobi koja je prošla obuku za rad u biračkom odboru i ima iskustvo u provođenju izbora.

Birački odbori u stalnom sastavu u inozemstvu i u zavodima za izvršenje kaznenih sankcija

Članak 38.

Člana i zamjenika člana biračkog odbora u stalnom sastavu u inozemstvu imenuje Republička izborna komisija na prijedlog ministarstva nadležnog za vanjske poslove, po mogućnosti, iz reda birača koji imaju boravište u inozemstvu, a predsjednik biračkog odbora imenuje se iz reda zaposlenih u diplomatsko-konzularnom predstavništvu Republike Srbije u inozemstvu (u daljnjem tekstu: diplomatsko-konzularno predstavništvo).

Člana i zamjenika člana biračkog odbora u stalnom sastavu u zavodu za izvršenje kaznenih sankcija imenuje Republička izborna komisija na prijedlog ministarstva koje je nadležno za pravosuđe, a nijedna među njima ne može biti osoba koja radi u tom ministarstvu ili koja glasa u zavodu.

Birački odbor u proširenom sastavu

Članak 39.

Člana i zamjenika člana biračkog odbora u proširenom sastavu imenuje lokalno izorno povjerenstvo na prijedlog podnosioca proglašene izborne liste.

Člana i zamjenika člana biračkog odbora u proširenom sastavu u inozemstvu i u zavodima za izvršenje kaznenih sankcija imenuje Republička izborna komisija na prijedlog podnosioca proglašene izborne liste.

Prijedlog za imenovanje člana i zamjenika člana biračkog odbora u proširenom sastavu podnosioc proglašene izborne liste dostavlja na obrascu koji propisuje Republička izborna komisija.

Postupak predlaganja člana i zamjenika člana biračkog odbora u proširenom sastavu pobliže uređuje Republička izborna komisija.

Prigovor protiv rješenja o imenovanju člana i zamjenika člana biračkog odbora

Članak 40.

Protiv rješenja kojim je odbijen ili odbačen prijedlog za imenovanje člana, odnosno zamjenika člana biračkog odbora podnosioc prijedloga može podnijeti prigovor Republičkoj izbornoj komisiji u roku od 48 sati od objavljivanja tog rješenja na web-prezentaciji.

Protiv rješenja o imenovanju člana, odnosno zamjenika člana biračkog odbora u stalnom sastavu podnosioc proglašene izborne liste, poslanička grupa i birač mogu podnijeti prigovor Republičkoj izbornoj komisiji u roku od 48 sati od objavljivanja tog rješenja na web-prezentaciji.

Protiv rješenja o imenovanju člana, odnosno zamjenika člana biračkog odbora u proširenom sastavu podnosioc proglašene izborne liste i birač mogu podnijeti prigovor Republičkoj izbornoj komisiji u roku od 48 sati od objavljivanja tog rješenja na web-prezentaciji.

Promjena člana biračkog odbora

Članak 41.

Član, odnosno zamjenik člana biračkog odbora u stalnom sastavu može se promijeniti na zahtjev ovlaštenog predlagača najkasnije tri dana prije dana glasanja.

Izuzetno, predsjednik i zamjenik predsjednika biračkog odbora mogu se promijeniti najkasnije do otvaranja biračkog mjesta zbog glasanja ako umru, razbole se ili izgube izbornu pravo.

Rješenje o promjeni člana, odnosno zamjenika člana biračkog odbora donosi povjerenstvo koje ga je imenovalo u birački odbor, odnosno član povjerenstva kojega on za to ovlasti.

III. IZBORNI MATERIJAL

Opća pravila

Članak 42.

Za provođenje izbora koristi se izborni materijal izrađen u skladu s ovim zakonom i uputama Republičke izborne komisije.

Republička izborna komisija osigurava glasački listić, kontrolni list za provjeru ispravnosti glasačke kutije (u daljnjem tekstu: kontrolni list), izvod iz biračkog popisa, zbirnu izbornu listu kandidata za narodne poslanike (u daljnjem tekstu: zbirna izborna lista), obrazac zapisnika o radu biračkog odbora, glasačku kutiju, paravan za osiguravanje tajnosti glasanja (u daljnjem tekstu: paravan), sprej za obilježavanje prsta birača, UV lampu i ostali materijal potreban za provođenje glasanja.

Odluku kojom utvrđuje boju glasačkog listića i boju kontrolnog lista Republička izborna komisija objavljuje u „Službenom glasniku Republike Srbije”.

Glasački listić i kontrolni list ne mogu biti iste boje.

Glasački listići i ostali izborni materijal tiskaju se u tiskari Javnog poduzeća „Službeni glasnik” (u daljnjem tekstu: tiskara).

Glasački listić

Članak 43.

Glasački listić sadrži:

- 1) naziv izbora i datum glasanja;
- 2) redni broj koji se stavlja ispred naziva izborne liste;
- 3) nazive izbornih lista prema redoslijedu utvrđenom na zbirnoj izbornoj listi s imenom i prezimenom prvog kandidata s izborne liste;
- 4) napomenu da se glasa samo za jednu izbornu listu i to tako što se zaokruži redni broj ispred naziva te liste;
- 5) napomenu da je glasanje tajno, da se obavlja iza paravana za glasanje i da nakon što popuni glasački listić, birač ga treba presaviti tako da se ne vidi kako je popunjen i tako presavijenog ga ubaciti u glasačku kutiju;
- 6) otisak pečata Republičke izborne komisije.

Upotreba jezika i pisama

Članak 44.

Tekst glasačkog listića tiska se na srpskom jeziku, ćirilčkim pismom.

Za općine, odnosno gradove u kojima je na dan raspisivanja izbora u službenoj upotrebi jezik nacionalne manjine, tekst glasačkog listića tiska se na srpskom jeziku, ćirilčkim pismom, a ispod tog teksta tiska se tekst na jeziku i pismu nacionalne manjine istim oblikom i veličinom slova.

Ako je u općini, odnosno gradu na dan raspisivanja izbora u službenoj upotrebi više jezika nacionalnih manjina, tekst na jezicima nacionalnih manjina ispisuje se nakon teksta na srpskom jeziku po abecednom redu naziva jezika nacionalne manjine.

Broj glasačkih listića

Članak 45.

Broj glasačkih listića koji se tiskaju mora biti jednak ukupnom broju birača koji su upisani u birački popis.

Republička izborna komisija odlukom koja se objavljuje u „Službenom glasniku Republike Srbije” utvrđuje broj glasačkih listića koji se tiska.

Tiskanje glasačkih listića

Članak 46.

Glasački listići se tiskaju na papiru zaštićenim vodenim žigom.

Republička izborna komisija odlukom utvrđuje oblik i izgled glasačkog listića, a sastavni dio te odluke je i uzorak glasačkog listića.

Na temelju ovjerenog uzorka glasačkog listića tiskara vrši pripremu za tiskanje glasačkih listića.

Prvi primjerci glasačkih listića se na licu mjesta uništavaju sve dok se ne otisne glasački listić koji ispunjava potrebne grafičke standarde.

Prvi otisnuti glasački listić koji ispunjava potrebne grafičke standarde s ovjerenim uzorkom glasačkog listića uspoređuje predsjednik Republičke izborne komisije ili osoba koju on za to ovlasti.

Nakon što utvrdi da je otisnuti primjerak glasačkog listića istovjetan ovjerenom uzorku, predsjednik Republičke izborne komisije ili osoba koju on za to ovlasti svojim potpisom odobrava tiskanje glasačkog listića u utvrđenom broju primjeraka.

Uništavanje glasačkih listića koji su tehnički višak i materijala za pripremanje tiskanja glasačkih listića

Članak 47.

Odmah nakon što se završi tiskanje, u prisustvu najmanje tri ovlaštena člana, odnosno zamjenika člana Republičke izborne komisije koji su imenovani na prijedlog različitih ovlaštenih predlagača, uništavaju se svi glasački listići koji su tehnički višak, kao i sav materijal koji je služio za pripremu tiskanja glasačkih listića, o čemu se sastavlja zapisnik.

Kada se određuju članovi, odnosno zamjenici članova Republičke izborne komisije koji prisustvuju uništavanju glasačkih listića koji su tehnički višak i materijala koji je služio za pripremu tiskanja glasačkih listića, najmanje jedan član, odnosno zamjenik člana Republičke izborne komisije mora biti predstavnik opozicijske izborne liste (izborna lista čiji podnositelj nije parlamentarna stranka, odnosno izborna lista čiji podnositelj nije dio parlamentarne većine na dan kada je odluka o raspisivanju izbora stupila na snagu).

Nadzor nad tiskanjem i primopredajom glasačkih listića

Članak 48.

Republička izborna komisija kontrolira tiskanje glasačkih listića.

Predstavnici podnositelja izbornih lista i predstavnici domaćih i stranih promatrača imaju pravo prisustvovati tiskanju, brojanju i pakiranju glasačkih listića i njihovom dostavljanju Republičkoj izbornoj komisiji, lokalnim izbornim povjerenstvima i biračkim odborima prije i nakon glasanja.

Republička izborna komisija dužna je pravovremeno obavijestiti podnositelje izbornih lista i domaće i strane promatrače o tome gdje i kada počinje tiskanje glasačkih listića, gdje i kada se glasački listići predaju lokalnim izbornim povjerenstvima, kao i o tome gdje i kada se glasački listići predaju biračkim odborima.

Uskraćivanje prava na nadzor nad tiskanjem i primopredajom glasačkih listića

Članak 49.

Predstavnik Republičke izborne komisije koji je ovlašten za kontroliranje tiskanja glasačkih listića može predstavniku proglašene izborne liste i predstavniku domaćeg ili stranog promatrača uskratiti pravo nadziranja tiskanja glasačkih listića, ako ometa tiskanje i pakiranje glasačkih listića ili ako se ne pridržava propisanih mjera zaštite u tiskari, o čemu se sastavlja službena zabilješka koja se odmah dostavlja Republičkoj izbornoj komisiji.

Predstavnik Republičke izborne komisije, lokalnog izbornog povjerenstva i biračkog odbora koji su ovlašteni za vršenje poslova primopredaje glasačkih listića prije i nakon glasanja mogu predstavniku proglašene izborne liste i predstavniku domaćeg ili stranog promatrača uskratiti pravo promatranja primopredaje glasačkih

listića, ako ometa primopredaju glasačkih listića, o čemu se sastavlja službena zabilježka koja se odmah dostavlja Republičkoj izbornoj komisiji.

Protiv odluke da se predstavniku proglašene izborne liste i predstavniku promatrača uskrati pravo na nadzor nad tiskanjem glasačkih listića, odnosno pravo na promatranje primopredaje glasačkih listića, promatrač, odnosno podnositelj proglašene izborne liste čijem predstavniku je uskraćeno pravo na nadzor ili na promatranje može podnijeti prigovor Republičkoj izbornoj komisiji u roku od 48 sati od kada je predstavniku uskraćeno pravo na nadzor, odnosno na promatranje.

Glasačka kutija

Članak 50.

Za glasanje na izborima koristi se prozirna glasačka kutija s pokretnim poklopcem koji ima otvor za ubacivanje glasačkih listića.

Republička izborna komisija pobliže propisuje oblik i dimenzije glasačke kutije.

Sprej za obilježavanje prsta birača

Članak 51.

Kao znak da je birač glasao obilježava se prst birača sprejem od posebne netopive UV tinte, vidljive pod svjetlošću UV lampe.

Paravan

Članak 52.

Republička izborna komisija propisuje oblik i dimenzije paravana i način na koji se oni postavljaju na biračkom mjestu.

Čuvanje izbornog materijala nakon završetka izbora

Članak 53.

Glasački listići, kontrolni listovi i izvodi iz biračkog popisa čuvaju se godinu dana od dana objavljivanja ukupnog izvještaja o rezultatima izbora.

Ostali izborni materijal i dokumentacija u vezi s provođenjem izbora čuvaju se u skladu s propisima kojima se uređuje čuvanje arhivske građe i dokumentarnog materijala.

Pravo na uvid u izborni materijal nakon završetka glasanja

Članak 54.

Predstavnik podnositelja proglašene izborne liste i kandidat za narodnog poslanika imaju pravo u roku od pet dana od dana glasanja izvršiti uvid u izborni materijal u službenim prostorijama lokalnog izbornog povjerenstva, uključujući izvode iz biračkog popisa, zapisnike o radu biračkih odbora i glasačke listiće.

Uvid u izborni materijal s biračkih mjesta u inozemstvu vrši se u službenim prostorijama Republičke izborne komisije.

Kada se vrši uvid u izborni materijal, zabranjeno je snimanje, fotografiranje i bilježenje podataka o biračima iz izvoda iz biračkog popisa, kao i kopiranje izvoda iz biračkog popisa.

Republička izborna komisija pobliže propisuje način ostvarivanja prava na uvid u izborni materijal.

Pravila koja se odnose na ostvarivanje prava na uvid predstavnika podnositelja proglašene izborne liste i kandidata za narodnog poslanika primjenjuju

se i na zahtjeve za uvid u izborni materijal na temelju drugih zakona, kao i na zahtjeve za uvid u izborni materijal u skladu s odredbama ovog zakona koje uređuju kontrolu zapisnika o radu biračkog odbora koju vrše članovi Republičke izborne komisije i lokalnog izbornog povjerenstva i kontrolu zapisnika o radu biračkog odbora po uzorku.

Informacija o evidentiranju u izvodu iz biračkog popisa

Članak 55.

Birač ima pravo zatražiti od lokalnog izbornog povjerenstva informaciju o tome da li je u izvodu iz biračkog popisa evidentirano da je glasao na izborima.

Republička izborna komisija nadležna je za davanje informacije o tome da li je evidentirano u izvodu iz biračkog popisa da je birač glasao na biračkom mjestu u inozemstvu.

Republička izborna komisija propisuje način ostvarivanja prava na informaciju o tome da li je evidentirano da je neki birač glasao.

IV. BIRAČKA MJESTA

Nadležnost za određivanje biračkih mjesta

Članak 56.

Lokalno izorno povjerenstvo određuje biračka mjesta na temelju prijedloga općinskih, odnosno gradskih uprava najkasnije deset dana od dana kada je odluka o raspisivanju izbora stupila na snagu.

Republička izborna komisija određuje biračka mjesta u zavodima za izvršenje kaznenih sankcija na prijedlog ministarstva nadležnog za pravosuđe i biračka mjesta u inozemstvu na prijedlog ministarstva nadležnog za vanjske poslove najkasnije 20 dana prije dana glasanja.

Biračka mjesta na kojima glasaju osobe koje se na dan glasanja nalaze na odsluženju vojnog roka, na vojnoj vježbi ili na školovanju u jedinicama ili ustanovama Vojske Srbije utvrđuje Republička izborna komisija na prijedlog ministarstva nadležnog za vođenje biračkog popisa, koji ono sastavlja u suradnji s općinskim, odnosno gradskim upravama na temelju podataka koje im dostavlja ministarstvo nadležno za obranu.

Način određivanja biračkih mjesta

Članak 57.

Biračko mjesto određuje se tako da bude pristupačno biračima i da im omogući da glasaju bez teškoća.

Biračko mjesto se, po mogućnosti, određuje za glasanje najviše 2.500, a najmanje 100 birača.

U izuzetnim slučajevima, biračko mjesto se uz suglasnost Republičke izborne komisije može odrediti i za više od 2.500 birača, ako ne postoje uvjeti da se otvori više biračkih mjesta, odnosno za manje od 100 birača, ako bi zbog prostorne udaljenosti ili nepovoljnog zemljopisnog položaja stanovnicima određenog mjesta bilo znatno otežano glasanje na drugom biračkom mjestu.

Za svako biračko mjesto određuje se broj biračkog mjesta, naziv biračkog mjesta, adresa biračkog mjesta i područje s kojeg glasaju birači na tom biračkom mjestu (ulica, selo, zaselak, naselje i sl.).

Način određivanja biračkih mjesta pobliže propisuje Republička izborna komisija.

Prostorije za glasanje

Članak 58.

Za biračka mjesta se određuju prostorije u objektima u javnom vlasništvu, a samo izuzetno i prostorije u objektima u privatnom vlasništvu.

Za biračko mjesto ne može biti određena prostorija u vjerskom objektu, objektu u vlasništvu političke stranke ili objektu koji koristi politička stranka, kao ni u objektu u vlasništvu kandidata za narodnog poslanika ili člana njegove porodice.

Svi objekti u kojima se nalaze prostorije određene kao biračka mjesta, bez obzira da li su u javnom ili privatnom vlasništvu smatraju se, dok traje glasanje, objektima u javnoj upotrebi u smislu zakona koji uređuje kretanje uz pomoć psa vodiča.

V. TIJEK IZBORNOG POSTUPKA

1. Raspisivanje izbora

Nadležnost za raspisivanje izbora

Članak 59.

Izbore raspisuje predsjednik Republike.

Odluka o raspisivanju izbora stupa na snagu onog dana kada je objavljena u „Službenom glasniku Republike Srbije”.

Rokovi za raspisivanje izbora i glasanje

Članak 60.

Odluka o raspisivanju izbora donosi se 90 dana prije nego što isteknu četiri godine od dana kada je konstituirana Narodna skupština.

Od dana raspisivanja izbora do dana glasanja ne može proći manje od 45 niti više od 60 dana.

Sadržaj odluke o raspisivanju izbora

Članak 61.

Odlukom o raspisivanju izbora određuje se dan glasanja.

Kao dan glasanja određuje se neradni dan.

2. Podnošenje izborne liste

Podnositelj izborne liste

Članak 62.

Izbornu listu može podnijeti politička stranka upisana u Registar političkih stranaka (u daljnjem tekstu: politička stranka), koalicija političkih stranaka i grupa građana.

Izbornu listu ne može podnijeti koalicija koju čini politička stranka i grupa građana.

Politička stranka kao podnositelj izborne liste

Članak 63.

Izbornu listu u ime političke stranke podnosi zastupnik upisan u Registar političkih stranaka ili osoba koju on za to ovlasti.

Ovlaštenje za podnošenje izborne liste daje se u pismenom obliku, a potpis na ovlaštenju ne mora biti ovjeren.

Koalicija političkih stranaka kao podnositelj izborne liste

Članak 64.

Koaliciju političkih stranaka (u daljnjem tekstu: koalicija) formiraju najmanje dvije političke stranke sporazumom (u daljnjem tekstu: koalicijski sporazum) koji se zaključuje u obliku javno ovjerene (legalizirane) isprave.

Koalicijski sporazum obavezno sadrži:

- 1) naziv koalicije;
- 2) navod da se koalicija formira zbog podnošenja izborne liste za sudjelovanje na izborima za narodne poslanike;
- 3) naziv izborne liste;
- 4) podatke o najviše dvije osobe koje se ovlašćuju za podnošenje izborne liste (ime i prezime, JMBG, mjesto i adresa prebivališta, broj telefona i adresa za prijem elektroničke pošte);
- 5) naznaku političke stranke i podatke o osobi koja je odgovorna za financijsko poslovanje, podnošenje izvještaja, poštovanje obaveza, zabrana i ograničenja propisanih zakonom kojim se uređuje financiranje političkih aktivnosti, za vođenje knjiga i kontakt s Agencijom za sprječavanje korupcije (ime i prezime, JMBG, mjesto i adresa prebivališta, broj telefona i adresa za prijem elektroničke pošte);
- 6) datum zaključenja koalicijskog sporazuma.

Koalicijski sporazum mora biti zaključen i ovjeren nakon stupanja na snagu odluke o raspisivanju izbora, a prije početka prikupljanja potpisa birača za podršku izornoj listi.

Grupa građana kao podnositelj izborne liste

Članak 65.

Grupu građana formira najmanje deset birača sporazumom koji se zaključuje u obliku javno ovjerene (legalizirane) isprave.

Sporazum o formiranju grupe građana obavezno sadrži:

- 1) naziv grupe građana;
- 2) navod da se grupa građana formira zbog podnošenja izborne liste za sudjelovanje na izborima za narodne poslanike;
- 3) ime, prezime, JMBG, mjesto i adresu prebivališta birača koji formiraju grupu građana;
- 4) naziv izborne liste;
- 5) podatke o najviše dvije osobe koje se ovlašćuju za podnošenje izborne liste (ime i prezime, JMBG, mjesto i adresa prebivališta, broj telefona i adresa za prijem elektroničke pošte);
- 6) podatke o osobi koja je odgovorna za financijsko poslovanje, podnošenje izvještaja, poštovanje obaveza, zabrana i ograničenja propisanih zakonom kojim se uređuje financiranje političkih aktivnosti, za vođenje knjiga i kontakt s Agencijom za sprječavanje korupcije (ime i prezime, JMBG, mjesto i adresa prebivališta, broj telefona i adresa za prijem elektroničke pošte);
- 7) datum zaključenja sporazuma o formiranju grupe građana.

Sporazum o formiranju grupe građana mora biti zaključen i ovjeren nakon stupanja na snagu odluke o raspisivanju izbora, a prije početka prikupljanja potpisa birača za podršku izbornoj listi.

Položaj osobe koja je ovlaštena za podnošenje izborne liste

Članak 66.

Podnositelj izborne liste može ovlastiti najviše dvije osobe za podnošenje izborne liste.

Ako nije drugačije određeno aktom kojim su za podnošenje izborne liste ovlaštene dvije osobe, svaka od njih može samostalno poduzimati radnje za koje je ovlaštena.

Osoba koja je ovlaštena za podnošenje izborne liste može u ime podnosioca izborne liste vršiti i druge radnje u izbornom postupku, ako podnositelj izborne liste nije drugačije odredio aktom kojim joj daje to ovlaštenje.

Opozivanje i sužavanje ovlaštenja za podnošenje izborne liste i za poduzimanje drugih radnji u izbornom postupku počinje proizvoditi pravno djelovanje kada Republička izborna komisija o tome primi pismenu obavijest.

Osoba ovlaštena za podnošenje izborne liste može svoje ovlaštenje prenijeti na drugu osobu, ako podnositelj izborne liste nije drugačije odredio aktom kojim se daje ovlaštenje.

Naziv podnosioca izborne liste

Članak 67.

Politička stranka u izbornoj listi kao naziv podnosioca liste navodi svoj puni i/ili skraćeni naziv pod kojim je upisana u Registar političkih stranaka.

Koalicija u izbornoj listi kao naziv podnosioca izborne liste navodi naziv utvrđen koalicijskim sporazumom koji mora početi riječju: Koalicija.

Grupa građana u izbornoj listi kao naziv podnosioca izborne liste navodi naziv utvrđen sporazumom o formiranju grupe građana koji mora početi riječima: Grupa građana.

Naziv grupe građana ne može sadržavati riječ „stranka” ili „partija” niti u jednom padežu.

Naziv koalicije ili grupe građana može sadržavati ime i prezime fizičke osobe ili naziv pravne osobe, ako je ona s tim suglasna u pismenom obliku, pri čemu se uzima da je fizička osoba time što je potpisala izbornu listu, koalicijski sporazum, sporazum o formiranju grupe građana ili ovlaštenje za zaključenje tih sporazuma suglasna i s time da se njezino ime upotrijebi u nazivu podnosioca izborne liste.

Naziv izborne liste

Članak 68.

Politička stranka u izbornoj listi navodi naziv svoje liste, dok koalicija i grupa građana u izbornoj listi navode naziv liste koji je utvrđen koalicijskim sporazumom, odnosno sporazumom o formiranju grupe građana.

Naziv izborne liste može sadržavati i naziv pravne osobe, ako je pravna osoba suglasna s time, u pismenom obliku.

Naziv izborne liste koju podnosi grupa građana ne može sadržavati riječ „stranka” ili „partija” niti u jednom padežu.

Nositelj liste

Članak 69.

Naziv izborne liste može sadržavati ime i prezime jedne ili više fizičkih osoba (nositelj liste), ako su one s time suglasne, u pismenom obliku, pri čemu se uzima da je osoba time što je potpisala izbornu listu, ovlaštenje za podnošenje izborne liste, koalicijski sporazum, sporazum o formiranju grupe građana ili ovlaštenje za zaključenje tih sporazuma suglasna i s time da se njezino ime upotrijebi u nazivu izborne liste.

Naziv izborne liste može uz ime nositelja liste sadržavati njegov nadimak ili opće poznati pseudonim.

Naziv izborne liste ne može sadržavati imena povijesnih ili izmišljenih ličnosti.

Nositelj liste može, ali ne mora, biti kandidat za poslanika na toj izornoj listi.

Nositelj liste može biti i osoba koja je kandidat za drugo državno tijelo, odnosno kandidat ili nositelj liste za izbor tijela autonomne pokrajine ili jedinica lokalne samouprave za koji se istovremeno provode izbori.

Ista osoba ne može biti nositelj dviju izbornih lista, niti može biti nositelj jedne izborne liste, a kandidat za narodnog poslanika na drugoj izornoj listi.

Rok za podnošenje izborne liste i njen sadržaj

Članak 70.

Izborna lista podnosi se neposredno Republičkoj izbornoj komisiji u pismenom i elektroničkom obliku na propisanom obrascu, a najkasnije 20 dana prije dana glasanja.

Izborna lista sadrži naziv podnositelja izborne liste, naziv izborne liste, redni broj kandidata za narodnog poslanika, kao i ime, prezime, JMBG, zanimanje, mjesto i adresu prebivališta za svakog kandidata za narodnog poslanika, ime, prezime, JMBG, mjesto i adresu prebivališta, broj telefona, adresu za prijem elektroničke pošte i potpis osobe koja podnosi izbornu listu.

Ako izbornu listu podnosi koalicija, u izornoj listi se za svakog kandidata za narodnog poslanika navodi puni ili skraćeni naziv političke stranke koja ga je kandidirala.

Nakon proglašenja izborne liste, podnositelj izborne liste ne može mijenjati raspored kandidata na izornoj listi.

Dokumentacija koja se dostavlja uz izbornu listu

Članak 71.

Prilikom podnošenja izborne liste Republičkoj izbornoj komisiji obavezno se dostavlja i sljedeća dokumentacija:

1) pismena suglasnost svakog kandidata da prihvaća kandidaturu za narodnog poslanika na obrascu koji propisuje Republička izborna komisija, a koji sadrži njegovo ime, prezime, JMBG, zanimanje, mjesto i adresu prebivališta;

2) isprava o očitanoj osobnoj iskaznici s mikrokontrolerom (čipom), odnosno fotokopija osobne iskaznice bez mikrokontrolera za svakog kandidata za narodnog poslanika;

3) najmanje 10.000 pismenih izjava birača da podržavaju izbornu listu na obrascu koji propisuje Republička izborna komisija koje su ovjerene prije isteka roka za podnošenje izborne liste i koje sadrže ime, prezime, JMBG, mjesto i adresu prebivališta za svakog birača;

4) popis birača koji su potpisali podnesene izjave da podržavaju izbornu listu u elektroničkom obliku na obrascu koji propisuje Republička izborna komisija, a koji sadrži prezime i ime birača, njegov JMBG i podatke o ovjervitelju koji je ovjerio potpis na izjavi;

5) pismena suglasnost nositelja liste da se u nazivu izborne liste upotrijebi njegovo osobno ime, koja sadrži njegovo ime, prezime, JMBG, mjesto i adresu prebivališta, ako izborna lista u svom nazivu sadrži njegovo osobno ime i ako on nije potpisao drugi dokument koji se predaje uz izbornu listu, a čije se potpisivanje smatra davanjem suglasnosti da se njegovo osobno ime upotrijebi u nazivu izborne liste;

6) pismena suglasnost pravne osobe da se u nazivu izborne liste upotrijebi njegov naziv, koja sadrži naziv i sjedište pravne osobe koja daje tu suglasnost;

7) ovlaštenje da se u ime političke stranke podnese izborna lista, ako je ne podnosi zastupnik upisan u Registar političkih stranaka, koje se daje u pismenom obliku, a koje sadrži ime, prezime, JMBG, mjesto i adresu prebivališta ovlaštene osobe;

8) koalicijski sporazum, ako izbornu listu podnosi koalicija;

9) ovlaštenje da se u ime političke stranke zaključi koalicijski sporazum, ako ga nije zaključio zastupnik upisan u Registar političkih stranaka, koje se daje u pismenom obliku, a koje sadrži ime, prezime, JMBG, mjesto i adresu prebivališta ovlaštene osobe;

10) sporazum o formiranju grupe građana, ako izbornu listu podnosi grupa građana;

11) pismena suglasnost da se u nazivu koalicije, odnosno grupe građana upotrijebi osobno ime fizičke osobe ili naziv pravne osobe, koja sadrži ime, prezime, JMBG, mjesto i adresu prebivališta fizičke osobe, odnosno naziv i sjedište pravne osobe koja tu suglasnost daje, ako koalicija, odnosno grupa građana u svom nazivu sadrži osobno ime te fizičke osobe, odnosno naziv te pravne osobe i ako ta fizička osoba nije potpisala neki dokument koji se predaje uz izbornu listu, a čije se potpisivanje smatra davanjem suglasnosti da se njezino osobno ime upotrijebi u nazivu koalicije, odnosno grupe građana.

Prikupljanje potpisa birača koji podržavaju izbornu listu

Članak 72.

Birač može potpisom podržati samo jednu izbornu listu.

Izjava birača da podržava izbornu listu ovjerava se kod javnog bilježnika ili u općinskoj, odnosno gradskoj upravi, a u općinama, odnosno gradovima gdje nisu imenovani javni bilježnici izjavu birača da podržava izbornu listu može ovjeriti i osnovni sud, sudska jedinica ili prijemni ured osnovnog suda.

Iznos naknade za ovjeru potpisa birača koji podržava izbornu listu utvrđuje ministarstvo nadležno za pravosuđe.

Ovjerena izjava birača da podržava izbornu listu punovažna je i kada su učinjene greške prilikom popunjavanja obrasca izjave, ako se sa sigurnošću može utvrditi kojoj izbornoj listi je dana podrška i da je izjavu ovjerilo nadležno tijelo.

Zabranjeno je da se potpisi podrške prikupljaju od birača na njihovom radnom mjestu ili da se birač na bilo koji način izloži pritisku da potpisom podrži izbornu listu.

Republička izborna komisija najkasnije sedam dana prije dana glasanja na web-prezentaciji objavljuje za svaku proglašenu izbornu listu broj ovjerenih izjava birača koji su svojim potpisom podržali tu izbornu listu po jedinicama lokalne samouprave, s podacima o tome koliko je izjava u okviru svake jedinice lokalne

samouprave pojedinačno ovjerio svaki od ovlaštenih ovjervitelja (javni bilježnik, općinska odnosno gradska uprava ili osnovni sud, sudska jedinica ili prijemni ured osnovnog suda).

Zastupljenost spolova na izbornoj listi

Članak 73.

Na izbornoj listi mora biti najmanje 40 % pripadnika manje zastupljenog spola, tako da među svakih pet kandidata po redoslijedu na listi (prvih pet mjesta, drugih pet mjesta i tako do kraja) moraju biti tri pripadnika jednog i dva pripadnika drugog spola.

Rok za odlučivanje o izbornoj listi

Članak 74.

Republička izborna komisija dužna je donijeti odluku o izbornoj listi u roku od 48 sati od njenog podnošenja.

Proglašenje izborne liste

Članak 75.

Republička izborna komisija rješenjem proglašava pravovremeno podnesenu i urednu izbornu listu, uz koju je priložena sva zakonom propisana dokumentacija i koja ispunjava sve zakonom propisane uvjete za proglašenje.

Izborne liste se proglašavaju po redoslijedu ispunjavanja uvjeta za proglašenje.

Odbacivanje izborne liste

Članak 76.

Izbornu listu koja nije pravovremeno podnesena, neurednu izbornu listu i izbornu listu koju je podnijela osoba koja po zakonu nije ovlaštena za predlaganje kandidata za narodne poslanike, Republička izborna komisija odbacuje rješenjem.

Neurednom izbornom listom smatra se popis kandidata za narodne poslanike koji nije podnesen na propisanom obrascu ili koji ne sadrži naziv izborne liste ili naziv podnositelja izborne liste ili propisane podatke o kandidatima za narodne poslanike.

Odbijanje proglašenja izborne liste

Članak 77.

Republička izborna komisija rješenjem odbija proglašenje izborne liste, ako je za narodnog poslanika predložena osoba koja nema izbornu pravo, koja je kandidat za narodnog poslanika na ranije proglašenoj izbornoj listi ili koja je nositelj ranije proglašene izborne liste, ako nisu poštivana zakonska pravila o zastupljenosti spolova na izbornoj listi i ako naziv podnositelja izborne liste i naziv izborne liste nisu određeni u skladu sa zakonom.

Otklanjanje nedostataka

Članak 78.

Ako podnositelj izborne liste nije priložio svu dokumentaciju koja se dostavlja uz izbornu listu i ako postoje drugi nedostaci za proglašenje izborne liste koji ne predstavljaju temelj za odbacivanje ili odbijanje izborne liste, Republička izborna komisija donosi zaključak kojim nalaže podnositelju da te nedostatke otkloni u roku od 48 sati od objavljivanja tog zaključka na web-prezentaciji i ukazuje mu koju dokumentaciju treba dostaviti, odnosno što treba napraviti kako bi otklonio te nedostatke i upozorava ga na pravne posljedice ako ne otkloni nedostatke u roku.

Ako podnositelj izborne liste ne dostavi dokumentaciju, odnosno ne otkloni nedostatke na koje mu je ukazala zaključkom, Republička izborna komisija u roku od 24 sata od isteka roka za postupanje po zaključku donosi rješenje kojim odbija proglašenje te izborne liste.

Ako podnositelj izborne liste otkloni sve nedostatke na koje mu je ukazala zaključkom, Republička izborna komisija mora u roku od 24 sata od otklanjanja nedostataka donijeti rješenje kojim proglašava tu izbornu listu.

Prigovori protiv odluka o izbornoj listi

Članak 79.

Protiv rješenja o odbijanju proglašenja izborne liste i rješenja o odbacivanju izborne liste podnositelj izborne liste može podnijeti prigovor Republičkoj izbornoj komisiji u roku od 48 sati od objavljivanja tog rješenja na web-prezentaciji.

Protiv rješenja o proglašenju izborne liste kandidat za narodnog poslanika na toj izbornoj listi, osoba čije se ime nalazi u nazivu te izborne liste, odnosno u nazivu podnositelja te izborne liste, politička stranka, podnositelj proglašene izborne liste i birač mogu podnijeti prigovor Republičkoj izbornoj komisiji u roku od 48 sati od objavljivanja tog rješenja na web-prezentaciji.

Protiv zaključka kojim se nalaže podnositelju da otkloni nedostatke izborne liste nije dopušten prigovor, već se taj zaključak može pobijati prigovorom protiv rješenja kojim je odlučeno o izbornoj listi.

Pravo na uvid

Članak 80.

Podnositelj proglašene izborne liste ima pravo u roku od 48 sati od dana objavljivanja zbirne izborne liste izvršiti, preko osobe koju ovlasti, uvid u sve podnesene izborne liste i dokumentaciju podnesenu uz njih.

Kada se vrši uvid u proglašene izborne liste i dokumentaciju koja je podnesena uz njih, zabranjeno je snimanje, fotografiranje i bilježenje podataka o osobi.

Pravila koja se odnose na ostvarivanje prava na uvid predstavnika podnositelja proglašene izborne liste primjenjuju se i na zahtjeve za uvid u proglašene izborne liste i dokumentaciju koja je podnesena uz njih na temelju drugih zakona.

Povlačenje proglašene izborne liste

Članak 81.

Podnositelj može povući proglašenu izbornu listu najkasnije do dana kada se utvrđuje zbirna izborna lista.

Proglašena izborna lista koju je podnijela koalicija može se povući ako se s tim slože sve stranke koje su zaključile koalicijski sporazum, osim ako koalicijskim sporazumom nije drugačije određeno.

Proglašena izborna lista koju je podnijela grupa građana može se povući ako se s tim slože svi birači koji su formirali grupu građana, osim ako sporazumom o formiranju grupe građana nije drugačije određeno.

Republička izborna komisija najkasnije do dana kada se utvrđuje zbirna izborna lista rješenjem utvrđuje da je proglašena izborna lista povučena.

Izostavljanje kandidata s proglašene izborne liste

Članak 82.

Kandidat za narodnog poslanika ne može odustati od kandidature nakon što je doneseno rješenje o proglašenju izborne liste.

Ako kandidat za narodnog poslanika umre ili izgubi izbornu pravo nakon što je doneseno rješenje o proglašenju izborne liste, podnositelj izborne liste ne može predložiti novog kandidata, a Republička izborna komisija najkasnije do dana kada se utvrđuje zbirna izborna lista rješenjem utvrđuje da mjesto tog kandidata na izornoj listi ostaje prazno.

Proglašena izborna lista ne može se osporavati ako je uslijed smrti ili gubitka izbornog prava narušeno zakonom propisano pravilo o zastupljenosti spolova na izornoj listi.

Zbirna izborna lista

Članak 83.

Republička izborna komisija donosi odluku kojom utvrđuje zbirnu izbornu listu i objavljuje je u „Službenom glasniku Republike Srbije” najkasnije 15 dana prije dana glasanja.

Zbirna izborna lista sadrži sve izborne liste s osobnim imenima svih kandidata za narodne poslanike i podacima o godini njihovog rođenja, zanimanju i mjestu prebivališta.

Redoslijed izbornih lista na zbirnoj izornoj listi utvrđuje se prema redoslijedu kojim su proglašene.

U općini i gradu u kojima je na dan raspisivanja izbora u službenoj upotrebi jezik nacionalne manjine, uz zbirnu izbornu listu koja se tiska na srpskom jeziku ćirilčkim pismom, izrađuje se i zbirna izborna lista na jeziku i pismu nacionalne manjine istim oblikom i veličinom slova.

Zbirna izborna lista mora biti vidno istaknuta na biračkom mjestu za vrijeme glasanja.

Prigovor na zbirnu izbornu listu

Članak 84.

Protiv odluke o utvrđivanju zbirne izborne liste podnositelj proglašene izborne liste može podnijeti prigovor Republičkoj izornoj komisiji u roku od 48 sati od objavljivanja te odluke na web-prezentaciji.

Prigovorom protiv odluke o utvrđivanju zbirne izborne liste ne može se osporavati punovažnost proglašene izborne liste.

3. Glasanje na biračkom mjestu

Biračko mjesto na kojem glasa birač

Članak 85.

Birač glasa na biračkom mjestu na kojem je upisan u izvod iz biračkog popisa.

Izuzetno, birač može glasati i izvan biračkog mjesta na kojem je upisan u izvod iz biračkog popisa u skladu sa zakonom.

Poziv za glasanje

Članak 86.

Općinska, odnosno gradska uprava najkasnije pet dana prije dana glasanja dostavlja biraču poziv za glasanje koji sadrži: dan i vrijeme glasanja, broj i adresu biračkog mjesta i broj pod kojim je birač upisan u izvod iz biračkog popisa.

Biraču koji glasa u inozemstvu poziv za glasanje dostavlja diplomatsko-konzularno predstavništvo.

Biraču koji glasa u zavodu za izvršenje kaznenih sankcija poziv za glasanje dostavlja ministarstvo nadležno za pravosuđe.

Biraču koji se na dan glasanja nalazi na odsluženju vojnog roka, na vojnoj vježbi ili na školovanju u jedinicama ili ustanovama Vojske Srbije, poziv za glasanje dostavlja ministarstvo nadležno za obranu.

Opća pravila o radu biračkog odbora

Članak 87.

Birački odbor mora biti na biračkom mjestu jedan sat prije otvaranja biračkog mjesta i dok traje glasanje i utvrđivanje rezultata glasanja.

Član biračkog odbora i njegov zamjenik mogu biti prisutni na biračkom mjestu istovremeno ili se mijenjati.

Potpunost i ispravnost izbornog materijala

Članak 88.

Biračkom odboru se najkasnije 24 sata prije dana glasanja dostavlja potreban broj glasačkih listića, kontrolni list, glasačka kutija, zbirna izborna lista, obrazac zapisnika o radu biračkog odbora, obrazac zapisnika o promatračima rada biračkog odbora, sprej za obilježavanje prsta birača, UV lampa i drugi materijal potreban za provođenje glasanja na biračkom mjestu.

Prije početka glasanja birački odbor utvrđuje da li je primljeni izborni materijal potpun i ispravan.

Postupanje kada je izborni materijal nepotpun ili neispravan

Članak 89.

Ako je primljeni izborni materijal nepotpun ili neispravan, birački odbor o tome odmah obavještava lokalno izborno povjerenstvo.

Ako nedostaje izvod iz biračkog popisa, glasačka kutija, kontrolni list i drugi materijal bez kojeg se glasanje ne može provesti, birački odbor ne otvara biračko mjesto.

Ako primi manje glasačkih listića od broja birača koji su upisani u izvod iz biračkog popisa, birački odbor je dužan otvoriti biračko mjesto.

Birački odbor ne smije dopisivati birače u izvod iz biračkog popisa, čak ni onda kada smatra da je neka osoba izostavljena očiglednom greškom tijela nadležnog za sastavljanje izvoda iz biračkog popisa.

Uređenje biračkog mjesta

Članak 90.

Prostorija za glasanje mora biti uređena tako da od ulaza u prostoriju mjesta za obavljanje izbornih radnji budu postavljena sljedećim redoslijedom: mjesto na kojem člana biračkog odbora rukuje UV lampom, mjesto na kojem se utvrđuje

identitet birača, mjesto na kojem se nalazi izvod iz biračkog popisa, mjesto na kojem član biračkog odbora rukuje sprejem za obilježavanje prsta birača, mjesto na kojem se uručuju glasački listići, mjesto na kojem su postavljeni paravani i mjesto na kojem je postavljena glasačka kutija.

O uređenju biračkih mjesta brinu se lokalno izborna povjerenstva, birački odbor i općinska, odnosno gradska uprava.

O uređenju biračkih mjesta u inozemstvu brinu se birački odbor i ministarstvo nadležno za vanjske poslove.

O uređenju biračkih mjesta u zavodima za izvršenje kaznenih sankcija brinu se birački odbor i ministarstvo nadležno za pravosuđe.

Detaljnija pravila o uređenju prostorije za glasanje propisuje Republička izborna komisija.

Trajanje glasanja na biračkom mjestu

Članak 91.

Glasanje traje neprekidno od 7.00 do 20.00 sati.

Ako je otvaranje biračkog mjesta odgođeno ili ako je glasanje prekinuto dulje od jednog sata, glasanje se produljuje za onoliko vremena za koliko je otvaranje biračkog mjesta bilo odgođeno, odnosno za onoliko vremena koliko je trajao prekid glasanja.

Biračko mjesto se zatvara prije 20.00 sati kada glasaju svi birači upisani u izvod iz biračkog popisa, a rezultati glasanja na tom biračkom mjestu ne smiju se javno objavljivati niti isticati na biračkom mjestu prije 20.00 sati.

Republička izborna komisija vodeći računa o razlici u vremenskim zonama određuje vrijeme početka i završetka glasanja na biračkim mjestima u inozemstvu, tako da ono traje 13 sati i da se završi najkasnije u 20.00 sati po vremenu u Republici Srbiji.

Rezultati glasanja na biračkim mjestima u inozemstvu ne smiju se javno objavljivati niti isticati na biračkom mjestu prije nego se završi glasanje u Republici Srbiji.

Ispravnost glasačke kutije

Članak 92.

Birački odbor u prisustvu birača koji prvi dođe na biračko mjesto utvrđuje da je glasačka kutija ispravna i prazna i to upisuje u kontrolni list.

Kontrolni list potpisuju birač koji prvi dođe na biračko mjesto i najmanje jedan član biračkog odbora.

Birački odbor u prisustvu birača koji prvi dođe na biračko mjesto ubacuje popunjen i potpisan kontrolni list u glasačku kutiju, koju nakon toga pečati.

Ispravnost glasačke kutije ne može se provjeriti u prisustvu birača za kojega je nakon provjere UV lampom utvrđeno da je izašao na izbore na drugom biračkom mjestu, koji nema važeću javnu ispravu za utvrđivanje identiteta, koji nije upisan u izvod iz biračkog popisa i koji je član biračkog odbora na tom biračkom mjestu.

Glasanje na biračkom mjestu

Članak 93.

Birački odbor uručuje glasački listić biraču za kojeg je UV lampom utvrdio da nije glasao na drugom biračkom mjestu, kojem je utvrdio identitet uvidom u njegovu

osobnu iskaznicu ili drugu odgovarajuću javnu ispravu s fotografijom i JMBG-om (npr. putna isprava, vojna iskaznica i druga isprava u skladu s uputama Republičke izborne komisije) i koji je upisan u izvod iz biračkog popisa.

Birač za koga je nakon provjere UV lampom utvrđeno da ima tragove UV tinte na prstima, može glasati ako podnese na uvid rješenje da je član biračkog odbora.

Kada nadležni član biračkog odbora zaokruži redni broj pod kojim je birač upisan u izvod iz biračkog popisa i kada se birač potpiše u izvod iz biračkog popisa, birački odbor mu obilježava kažiprst desne ruke, odnosno drugi odgovarajući prst ruke sprejem koji ostaje kao oznaka najmanje 24 sata i uručuje mu jedan glasački listić.

Birač popunjava glasački listić iza paravana koji je postavljen tako da osigura potpunu tajnost glasanja.

Nakon što popuni glasački listić, birač ga presavija tako da se ne vidi kako ga je popunio i tako presavijenog ga ubacuje u glasačku kutiju.

Educiranje birača

Članak 94.

Kada biraču uruči glasački listić, birački odbor je dužan educirati ga da može glasati za jednu izbornu listu tako što će zaokružiti redni broj ispred naziva te izborne liste, da je glasanje tajno i da se obavlja iza paravana i da nakon što popuni glasački listić, birač ga treba presavinuti tako da se ne vidi kako je glasački listić popunjen i tako presavijenog ubaciti ga u glasačku kutiju.

Birački odbor je dužan posebno upozoriti birača da je glasanje slobodno i da nitko nema pravo sprječavati i prisiljavati ga da glasa, pozivati na odgovornost zbog toga što je ili nije glasao ili od njega tražiti da se izjasni zašto je i za koga je glasao.

Posebna jamstva slobodnog i tajnog glasanja

Članak 95.

Na biračkom mjestu može biti prisutno onoliko birača koliko ima paravana.

Birački odbor je dužan između paravana ostaviti odgovarajući razmak i postaviti ih na odgovarajućoj udaljenosti od članova biračkog odbora i promatrača tako da drugi birači, članovi biračkog odbora i promatrači ne mogu vidjeti kako birač popunjava glasački listić.

Birački odbor je dužan posebno voditi računa o tome da nitko ne prilazi paravanu dok birač popunjava glasački listić.

Nije dopušteno da na biračkom mjestu članovi biračkog odbora, drugi birači, promatrači ili bilo koje druge osobe sugeriraju biraču za koga bi trebao glasati.

Nije dopušteno da jedna osoba glasa umjesto druge osobe.

Glasanje izvan biračkog mjesta

Članak 96.

Birač koji nije u mogućnosti glasati na biračkom mjestu uslijed teške bolesti, starosti ili invaliditeta može glasati izvan biračkog mjesta, a na području koje obuhvaća biračko mjesto, ako o tome obavijesti lokalno izbornu povjerenstvo najranije 72 sata prije dana glasanja, a najkasnije do 11.00 sati na dan glasanja, odnosno birački odbor na dan glasanja najkasnije do 11.00 sati.

Lokalno izbornu povjerenstvo do otvaranja biračkih mjesta na web-prezentaciji objavljuje ukupan broj birača s njegovog područja koji su ga do dana glasanja obavijestili da žele glasati izvan biračkog mjesta.

Birački odbor određuje svoja tri člana (povjerenici biračkog odbora) koji su imenovani na prijedlog različitih ovlaštenih predlagača da odu kod birača koji glasa izvan biračkog mjesta, utvrde njegov identitet, izvrše provjeru UV lampom i predaju mu potvrdu o izbornom pravu za glasanje izvan biračkog mjesta.

Kada birač koji glasa izvan biračkog mjesta potpiše potvrdu o izbornom pravu za glasanje izvan biračkog mjesta, predaje je povjerenicima biračkog odbora, koji mu nakon toga sprejem obilježavaju kažiprst desne ruke, odnosno drugi odgovarajući prst ruke i uručuju glasački listić, zbirnu izbornu listu i posebnu omotnicu u koju će on staviti popunjen glasački listić.

Nakon toga povjerenici biračkog odbora upoznaju birača koji glasa izvan biračkog mjesta s načinom glasanja i napuštaju prostoriju u kojoj se on nalazi.

Nakon što birač koji glasa izvan biračkog mjesta popuni glasački listić, on ga presavija i stavlja u posebnu omotnicu koju povjerenici biračkog odbora pred njim pečate i zajedno s potvrdom o izbornom pravu za glasanje izvan biračkog mjesta stavljaju u službenu omotnicu.

Odmah po povratku na biračko mjesto, povjerenici biračkog odbora predaju službenu omotnicu biračkom odboru koji je otvara i provjerava postoji li potpisana potvrda o izbornom pravu za glasanje izvan biračkog mjesta i ako ta potvrda postoji, zaokružuje redni broj pod kojim je birač upisan u izvod iz biračkog popisa i na mjestu za potpis birača u izvodu iz biračkog popisa stavlja napomenu da je birač glasao izvan biračkog mjesta, otvara zapečaćenu omotnicu, vadi iz nje presavijeni glasački listić i tako presavijenog ga ubacuje u glasačku kutiju.

Ako u službenoj omotnici nema potvrde o izbornom pravu za glasanje izvan biračkog mjesta ili ako ta potvrda nije potpisana, smatra se da birač nije glasao, a posebna omotnica s glasačkim listićem se ne otvara, već se odlaže u vreću za izborni materijal zajedno s neupotrijebljenim glasačkim listićima.

Glasanje s pomagačem

Članak 97.

Birač koji uslijed nepismenosti, slabovidnosti, invaliditeta ili nekog drugog razloga nije u stanju sam popuniti glasački listić ima pravo glasati na biračkom mjestu uz pomoć pomagača kojeg sam odredi da umjesto njega popuni glasački listić onako kako mu naloži.

Pravo glasanja uz pomoć pomagača kojeg sam odredi ima i birač koji glasa izvan biračkog mjesta, a koji uslijed nepismenosti, slabovidnosti, invaliditeta ili nekog drugog razloga nije u stanju sam popuniti glasački listić.

Održavanje reda na biračkom mjestu

Članak 98.

Birački odbor je dužan održavati red na biračkom mjestu.

Ako se naruši red na biračkom mjestu, birački odbor može prekinuti glasanje dok se red ne uspostavi.

Red na biračkom mjestu smatra se narušenim posebno onda kada se na biračkom mjestu ili neposredno ispred biračkog mjesta:

- 1) zadržavaju osobe koje nemaju prava i dužnosti u vezi s provođenjem izbora;
- 2) neovlašteno snimaju i fotografiraju događaje na biračkom mjestu;

3) upotrebom mobilnog telefona i drugih sredstava za vezu neovlašteno daju obavijesti o događajima na biračkom mjestu, a posebno o tome koje osobe su izašle, odnosno nisu izašle na izbore;

4) rade popise birača koji su izašli ili nisu izašli na izbore izvan službene evidencije u izvodu iz biračkog popisa;

5) ističu simbole političke stranke i podnositelja proglašene izborne liste, kao i drugi izborni propagandni materijal.

Članovi biračkog odbora koji su zaduženi za izvod iz biračkog popisa mogu na posebnom listu papira upisivati crticu za svakog birača koji je izašao na izbore i na taj način voditi evidenciju o izlaznosti.

Ako se vodi evidencija o izlaznosti na određenom biračkom mjestu, podaci o broju birača koji su izašli na izbore moraju biti dostupni svim članovima biračkog odbora.

Biračkim mjestom, u smislu odredaba ovog zakona kojim se uređuje održavanje reda na biračkom mjestu, smatra se prostorija u kojoj se obavlja glasanje, a ako se u jednom objektu nalazi više prostorija za glasanje, biračkim mjestom smatra se taj cijeli objekt.

Završetak glasanja na biračkom mjestu

Članak 99.

Birački odbor obavještava sve birače koji se u vrijeme zatvaranja biračkog mjesta zateknu u njemu ili neposredno ispred njega da mogu glasati.

Birački odbor određuje jednog svog člana da utvrdi broj birača koji su se zatekli u vrijeme kada se biračko mjesto zatvara i redoslijed po kojem oni glasaju, da stane iza posljednjeg zatečenog birača kako bi označio kraj reda i da pričekava da glasuju svi birači koji su u redu.

Glasanje u posebnim situacijama

Članak 100.

Kada se uslijed elementarne nepogode, epidemije ili drugih razloga glasanje na pojedinim biračkim mjestima ne može provesti po pravilima ovog zakona, a da se time ne ugroze sigurnost i zdravlje birača, Republička izborna komisija, nakon što pribavi mišljenje od nadležnih državnih tijela, propisuje posebna pravila po kojima se formiraju birački odbori, vrši primopredaja izbornog materijala ili provodi glasanje na tim biračkim mjestima.

Republička izborna komisija niti u kojem slučaju ne može formirati birački odbor koji ima manje od tri člana, niti može odstupiti od pravila ovog zakona koja se tiču: utvrđivanja ispravnosti i potpunosti izbornog materijala, postupanja kada je izborni materijal nepotpun ili neispravan, uređenja biračkog mjesta, provjere ispravnosti glasačke kutije, glasanja na biračkom mjestu, educiranja birača, posebnih jamstava tajnosti glasanja i održavanja reda na biračkom mjestu.

4. Utvrđivanje rezultata glasanja na biračkom mjestu

Mjesto utvrđivanja rezultata glasanja

Članak 101.

Birački odbor utvrđuje rezultate glasanja na samom biračkom mjestu.

Ako se rezultat glasanja ne može utvrditi na samom biračkom mjestu, a da se time ne dovede u opasnost sigurnost i zdravlje članova biračkog odbora i sigurnost

izbornog materijala, Republička izborna komisija može propisati da se izborni materijal premjesti na drugo mjesto i tamo utvrdi rezultat glasanja.

Ako se izborni materijal premješta, birački odbor je dužan na glasačkoj kutiji zapečatiti otvor za ubacivanje glasačkih listića, kao i neupotrijebljene glasačke listiće i izvod iz biračkog popisa staviti u posebne omotnice koje pečati.

Postupak utvrđivanja rezultata glasanja

Članak 102.

Birački odbor utvrđuje broj birača koji su izašli na izbore prebrojavanjem birača koji su se potpisali u izvod iz biračkog popisa i napomena u izvodu iz biračkog popisa o biračima koji su glasali izvan biračkog mjesta.

Nakon što utvrdi broj birača koji su upisani u izvod iz biračkog popisa i broj birača koji su izašli na izbore, birački odbor prebrojava neupotrijebljene glasačke listiće, a zatim utvrđuje da li je glasačka kutija cijelo vrijeme glasanja bila zapečaćena i ispravna, otvara glasačku kutiju i provjerava nalazi li se u njoj popunjen i potpisan kontrolni list.

Birački odbor razvrstava sve glasačke listiće koji se nalaze u glasačkoj kutiji na važeće i nevažeće, a zatim utvrđuje broj nevažećih glasačkih listića.

Važeće glasačke listiće birački odbor razvrstava prema izbornim listama i utvrđuje broj glasova koji je dobila svaka izborna lista.

Nevažeći i važeći glasački listić

Članak 103.

Nevažeći glasački listić je onaj koji nije popunjen, na kojem su zaokruženi redni brojevi ispred dviju ili više izbornih lista, kao i svaki drugi glasački listić koji je popunjen tako da se ne može pouzdano utvrditi za koju je izbornu listu birač glasao.

Važeći glasački listić je onaj na kojem je zaokružen redni broj ispred naziva jedne izborne liste, kao i glasački listić koji je popunjen tako da se sa sigurnošću može zaključiti za koga je birač glasao.

Zapisnik o radu biračkog odbora

Članak 104.

Zapisnik o radu biračkog odbora izrađuje se na propisanom obrascu koji se popunjava u šest primjeraka.

U općinama i gradovima u kojima je na dan raspisivanja izbora u službenoj upotrebi jezik nacionalne manjine, uz obrazac zapisnika o radu biračkog odbora koji se tiska na srpskom jeziku ćiriličkim pismom, izrađuje se i obrazac zapisnika na jeziku i pismu nacionalne manjine, istim oblikom i veličinom slova.

Prvi primjerak zapisnika o radu biračkog odbora dostavlja se Republičkoj izornoj komisiji, drugi lokalnom izbornom povjerenstvu, treći se ističe na biračkom mjestu na javni uvid, dok se preostala tri primjerka zapisnika o radu biračkog odbora uručuju predstavnicima izbornih lista koje su osvojile najveći broj glasova na biračkom mjestu.

Sadržaj zapisnika o radu biračkog odbora

Članak 105.

Birački odbor u zapisnik o radu biračkog odbora unosi: broj birača koji su upisani u izvod iz biračkog popisa, broj birača koji su izašli na izbore, broj glasačkih listića koji se nalaze u glasačkoj kutiji, broj nevažećih glasačkih listića, broj važećih glasačkih listića i broj glasova koji je dobila svaka izborna lista.

Zapisnik o radu biračkog odbora sadrži i druge činjenice značajne za tijek i utvrđivanje rezultata glasanja na biračkom mjestu, uključujući podatke o vremenu kada je otvoreno i zatvoreno biračko mjesto, o provjeri ispravnosti glasačke kutije i popunjavanju i potpisivanju kontrolnog lista, o provjeri da li je glasačka kutija cijelo vrijeme bila ispravna i zapečaćena i da li je pronađen kontrolni list, o eventualnom prekidu glasanja i narušavanju reda na biračkom mjestu, kao i primjedbe članova biračkog odbora.

Zapisnik o radu biračkog odbora potpisuju članovi biračkog odbora, odnosno njihovi zamjenici.

Primopredaja izbornog materijala nakon zatvaranja biračkog mjesta

Članak 106.

Nakon što utvrdi rezultate glasanja, birački odbor bez odgađanja, a najkasnije u roku od 12 sati od zatvaranja biračkog mjesta dostavlja lokalnom izbornom povjerenstvu prvi i drugi primjerak zapisnika o radu biračkog odbora, obrazac zapisnika o promatračima rada biračkog odbora, izvod iz biračkog popisa, zapečaćene omotnice u kojima se nalaze kontrolni list, neupotrijebljeni glasački listići, nevažeći glasački listići i važeći glasački listići, kao i drugi izborni materijal.

Izborni materijal predaje predsjednik biračkog odbora ili njegov zamjenik.

Izborni materijal primaju najmanje dva člana lokalnog izbornog povjerenstva koji su imenovani na prijedlog različitih predlagača.

Primopredaji izbornog materijala mogu prisustvovati svi članovi biračkog odbora.

Izborni materijal s biračkog mjesta u inozemstvu bez odgađanja se prenosi u Republičku izbornu komisiju na način na koji se dostavlja diplomatska pošiljka.

Posebna jamstva za predstavnike opozicijske izborne liste u biračkom odboru

Članak 107.

Član, odnosno zamjenik člana biračkog odbora koji je imenovan na prijedlog opozicijske izborne liste ima pravo biti uključen u sve aktivnosti biračkog odbora, a posebno u sudjelovanju u primopredaji izbornog materijala, razvrstavanju i prebrojavanju glasačkih listića, popunjavanju zapisnika o radu biračkog odbora i kontroli zapisnika o radu biračkog odbora prilikom primopredaje izbornog materijala.

Predsjednik biračkog odbora dužan je poticati članove i zamjenike članova biračkog odbora koji su imenovani na prijedlog opozicijske izborne liste da posebno provjere određene izborne radnje, kao što su: kontrola ispravnosti glasačke kutije, razvrstavanje glasačkih listića na važeće i nevažeće i prebrojavanje glasova koje su dobile izborne liste.

Kada se određuju povjerenici biračkog odbora za provođenje glasanja izvan biračkog mjesta, najmanje jedan povjerenik mora biti predstavnik opozicijske izborne liste.

Ako za provođenje glasanja u posebnim situacijama Republička izborna komisija propisuje posebna pravila za formiranje biračkih odbora, tim posebnim pravilima mora biti predviđeno da se najmanje trećina članova biračkih odbora imenuje na prijedlog opozicijskih izbornih lista.

5. Utvrđivanje rezultata izbora

Kontrola zapisnika o radu biračkog odbora

Članak 108.

Prilikom primopredaje izbornog materijala nakon završetka glasanja predstavnici biračkog odbora i lokalnog izbornog povjerenstva dužni su napraviti kontrolu zapisnika o radu biračkog odbora i utvrditi eventualne greške u popunjavanju zapisnika te o tome sastaviti izvještaj.

Ako je prilikom kontrole zapisnika o radu biračkog odbora izvršen uvid u izborni materijal, u izvještaj o kontroli zapisnika o radu biračkog odbora unosi se činjenično stanje utvrđeno uvidom u izborni materijal.

U izvještaju o kontroli zapisnika o radu biračkog odbora utvrđuje se da li postoje primjedbe članova biračkog odbora i promatrača rada biračkog odbora.

Zapisnike o radu biračkih odbora koji su provodili glasanje u inozemstvu kontrolira i ispravlja Republička izborna komisija.

Republička izborna komisija sve zapisnike o radu biračkog odbora objavljuje na web-prezentaciji, a ako je ispravljena greška u popunjavanju zapisnika o radu biračkog odbora, objavljuje se i rješenje o ispravljanju zapisnika o radu biračkog odbora.

Postupanje s lakim greškama

Članak 109.

Ako u zapisniku o radu biračkog odbora postoje očigledne greške u popunjavanju tog zapisnika (lake greške), lokalno izborno povjerenstvo na temelju izvještaja o kontroli zapisnika o radu biračkog odbora donosi rješenje o ispravljanju zapisnika o radu biračkog odbora.

Lake greške su:

- 1) ako u zapisniku o radu biračkog odbora nije zabilježen ili je pogrešno zabilježen broj birača koji su upisani u izvod iz biračkog popisa;
- 2) ako u zapisniku o radu biračkog odbora nije zabilježen broj birača koji je izašao na izbore, a ostali rezultati su logičko-računski ispravni;
- 3) ako je u zapisniku o radu biračkog odbora zabilježen broj birača koji je izašao na izbore veći od broja upisanih birača u izvod iz biračkog popisa, a ostali rezultati su logičko-računski ispravni;
- 4) ako u zapisniku o radu biračkog odbora nije zabilježen ukupan broj glasačkih listića u glasačkoj kutiji, a ostali rezultati su logičko-računski ispravni;
- 5) ako u zapisniku o radu biračkog odbora nije zabilježen broj važećih glasačkih listića, a zbroj broja nevažećih glasačkih listića i broja glasova koje je pojedinačno dobila svaka izborna lista jednak je broju glasačkih listića koji se nalaze u glasačkoj kutiji.

Postupanje s teškim greškama

Članak 110.

Ako u zapisniku o radu biračkog odbora postoje grube logičko-računske greške (teške greške), predstavnici biračkog odbora i lokalnog izbornog povjerenstva dužni su prilikom kontrole zapisnika o radu biračkog odbora izvršiti i uvid u izborni materijal.

Lokalno izborno povjerenstvo na temelju izvještaja o kontroli zapisnika o radu biračkog odbora donosi rješenje o ispravljaju zapisnika o radu biračkog odbora, rješenje kojim utvrđuje da se na određenom biračkom mjestu ne mogu utvrditi rezultati glasanja ili rješenje kojim poništava glasanje na biračkom mjestu po službenoj dužnosti.

Teške greške su posebno:

1) ako je u zapisniku o radu biračkog odbora broj glasačkih listića u glasačkoj kutiji veći od broja birača koji su izašli na izbore;

2) ako u zapisniku o radu biračkog odbora zbroj broja glasova koje je pojedinačno dobila svaka izborna lista nije jednak broju važećih glasačkih listića, a zbroj broja nevažećih glasačkih listića i broja važećih glasačkih listića jednak je broju glasačkih listića koji se nalaze u glasačkoj kutiji;

3) ako je u zapisniku o radu biračkog odbora zbroj broja nevažećih glasačkih listića i brojeva glasova koje je pojedinačno dobila svaka izborna lista veći od broja birača koji su upisani u izvod iz biračkog popisa;

4) ako broj važećih glasačkih listića koji je zabilježen u zapisniku o radu biračkog odbora nije jednak zbroju broja glasova koje je pojedinačno dobila svaka izborna lista, a zbroj broja nevažećih glasačkih listića i broja glasova koje je pojedinačno dobila svaka izborna lista jednak je broju glasačkih listića koji se nalaze u glasačkoj kutiji;

5) ako u zapisniku o radu biračkog odbora nije zabilježen broj nevažećih glasačkih listića, a zbroj broja glasova koje je pojedinačno dobila svaka izborna lista jednak je ili manji od broja glasačkih listića koji se nalaze u glasačkoj kutiji;

6) ako broj nevažećih glasačkih listića koji je zabilježen u zapisniku o radu biračkog odbora nije jednak razlici broja glasačkih listića koji se nalaze u glasačkoj kutiji i broja važećih glasačkih listića, a zbroj broja glasova koje je pojedinačno dobila svaka izborna lista jednak je ili manji od broja glasačkih listića koji se nalaze u glasačkoj kutiji.

Kontrola zapisnika o radu biračkog odbora koju vrše članovi i zamjenici članova Republičke izborne komisije i lokalnih izbornih povjerenstava

Članak 111.

Član i zamjenik člana Republičke izborne komisije i lokalnog izbornog povjerenstva ima pravo u roku od 48 sati od završetka glasanja izvršiti uvid u izborni materijal sa svakog biračkog mjesta i provjeriti da li je glasao birač koji mu dostavi svoju adresu, JMBG i pismenu suglasnost za tu provjeru.

Zahtjev za kontrolu zapisnika o radu biračkog odbora po uzorku

Članak 112.

Na zahtjev koji se podnosi u roku od 48 sati od zatvaranja biračkih mjesta, Republička izborna komisija određuje da lokalno izborno povjerenstvo uvidom u izborni materijal izvrši kontrolu zapisnika o radu biračkih odbora s najviše 5 % biračkih mjesta na teritoriju lokalnog izbornog povjerenstva.

Zahtjev za kontrolu zapisnika o radu biračkog odbora po uzorku mogu podnijeti proglašena opozicijska izborna lista koja je prema preliminarnim rezultatima izbora osvojila više od 2 % glasova i proglašena opozicijska manjinska izborna lista koja je prema preliminarnim rezultatima izbora osvojila više od 1 % glasova.

Ako je zahtijevana kontrola zapisnika o radu biračkih odbora po uzorku za više od 5 % biračkih mjesta, kontrola zapisnika o radu biračkih odbora vrši se na onim biračkim mjestima na kojima je upisano najviše birača.

Protiv rješenja kojim je odbijen ili odbačen zahtjev za kontrolu zapisnika o radu biračkog odbora po uzorku, podnositelj zahtjeva može podnijeti prigovor Republičkoj izbornoj komisiji u roku od 48 sati od objavljivanja tog rješenja na web-prezentaciji.

Protiv rješenja kojim je usvojen zahtjev za kontrolu zapisnika o radu biračkog odbora po uzorku, podnositelj proglašene izborne liste može podnijeti prigovor Republičkoj izbornoj komisiji u roku od 48 sati od objavljivanja tog rješenja na web-prezentaciji.

Kontrola zapisnika o radu biračkog odbora po uzorku

Članak 113.

O izvršenoj kontroli zapisnika o radu biračkih odbora lokalno izorno povjerenstvo sastavlja izvještaj i objavljuje ga na web-prezentaciji.

Ako se na temelju kontrole zapisnika o radu biračkih odbora u pogledu broja glasova koji je dobila određena izborna lista utvrdi da postoji ukupno odstupanje između sadržaja izbornog materijala i zapisnika o radu biračkog odbora veće od 10 % na svim kontroliranim biračkim mjestima s teritorija lokalnog izbornog povjerenstva, Republička izborna komisija određuje da se izvrši kontrola zapisnika o radu biračkih odbora s još 5 % biračkih mjesta.

Ako se nakon dodatne kontrole zapisnika o radu biračkih odbora u pogledu broja glasova koji je dobila određena izborna lista utvrdi da postoji ukupno odstupanje između sadržaja izbornog materijala i zapisnika o radu biračkog odbora veće od 10 % na svim kontroliranim biračkim mjestima s teritorija lokalnog izbornog povjerenstva, Republička izborna komisija određuje da se izvrši kontrola zapisnika o radu biračkog odbora sa svih biračkih mjesta na teritoriju lokalnog izbornog povjerenstva.

Kontrola zapisnika o radu biračkih odbora po uzorku završava se kada Republička izborna komisija usvoji izvještaj lokalnog izbornog povjerenstva kojim se utvrđuje da na kontroliranom uzorku ne postoji odstupanje između sadržaja izbornog materijala i zapisnika o radu biračkih odbora veće od 10 %, odnosno izvještaj o rezultatima kontrole svih biračkih mjesta s teritorija lokalnog izbornog povjerenstva.

Pravne posljedice kontrole zapisnika o radu biračkog odbora

Članak 114.

Ako je prilikom kontrole zapisnika o radu biračkog odbora koju vrše članovi i zamjenici članova Republičke izborne komisije i lokalnih izbornih povjerenstva, kao i prilikom kontrole zapisnika o radu biračkog odbora po uzorku utvrđeno da se ne slažu sadržaj izbornog materijala i zapisnik o radu biračkog odbora, lokalno izorno povjerenstvo donosi rješenje o ispravljanju zapisnika o radu biračkog odbora.

Ako je prilikom kontrole zapisnika o radu biračkog odbora koju vrše članovi i zamjenici članova Republičke izborne komisije i lokalnih izbornih povjerenstava, kao i prilikom kontrole zapisnika o radu biračkog odbora po uzorku utvrđeno da postoji nepravilnost koja je razlog da se glasanje na biračkom mjestu poništi po službenoj dužnosti, lokalno izorno povjerenstvo donosi rješenje kojim poništava glasanje na biračkom mjestu.

Ako postoji osnovana sumnja da je veliko neslaganje između sadržaja izbornog materijala i zapisnika o radu biračkog odbora posljedica svjesne i namjerne aktivnosti koja je usmjerena na to da se utvrdi neistinit rezultat izbora, Republička

izborna komisija je dužna protiv članova biračkog odbora podnijeti kaznenu prijavu nadležnom javnom tužiteljstvu.

Nemogućnost utvrđivanja rezultata glasanja na biračkom mjestu

Članak 115.

Lokalno izborno povjerenstvo po službenoj dužnosti donosi rješenje kojim konstatira da se na određenom biračkom mjestu ne mogu utvrditi rezultati glasanja:

- 1) ako glasanje na tom biračkom mjestu nije održano ili ako je prekinuto, a nije nastavljeno;
- 2) ako ne dobije zapisnik o radu biračkog odbora;
- 3) ako dostavljeni zapisnik o radu biračkog odbora nisu potpisala najmanje tri člana biračkog odbora;
- 4) ako postoje grube logičko-računske greške u popunjavanju zapisnika o radu biračkog odbora koje se nisu mogle otkloniti ni nakon uvida u cjelokupni izborni materijal s biračkog mjesta.

Rješenje kojim se konstatira da se na biračkom mjestu u inozemstvu ne mogu utvrditi rezultati glasanja donosi Republička izborna komisija.

Rješenje kojim se konstatira da se na biračkom mjestu ne mogu utvrditi rezultati glasanja objavljuje se na web-prezentaciji.

Protiv rješenja kojim se po službenoj dužnosti konstatira da se na biračkom mjestu ne mogu utvrditi rezultati glasanja podnositelj proglašene izborne liste i birač koji je upisan u izvod iz biračkog popisa na tom biračkom mjestu mogu podnijeti prigovor Republičkoj izbornoj komisiji u roku od 72 sata od objavljivanja tog rješenja na web-prezentaciji.

Poništavanje glasanja na biračkom mjestu po službenoj dužnosti

Članak 116.

Lokalno izborno povjerenstvo po službenoj dužnosti donosi rješenje kojim poništava glasanje na biračkom mjestu ako utvrdi:

- 1) da je broj glasačkih listića u glasačkoj kutiji veći od broja birača koji su izašli na izbore;
- 2) da je birački odbor omogućio glasanje osobi koja nije upisana u izvod iz biračkog popisa;
- 3) da u glasačkoj kutiji nema kontrolnog lista, odnosno da kontrolni list nije popunjen ili da ga nije potpisao prvi birač i bar jedan član biračkog odbora;
- 4) da je zbroj broja neupotrijebljenih glasačkih listića i broja glasačkih listića u glasačkoj kutiji veći od broja glasačkih listića koje je primio birački odbor.

Rješenje kojim se po službenoj dužnosti poništava glasanje na biračkom mjestu u inozemstvu donosi Republička izborna komisija.

Rješenje kojim se po službenoj dužnosti poništava glasanje na biračkom mjestu objavljuje se na web-prezentaciji.

Protiv rješenja kojim se po službenoj dužnosti poništava glasanje na biračkom mjestu podnositelj proglašene izborne liste i birač koji je upisan u izvod iz biračkog popisa na tom biračkom mjestu mogu podnijeti prigovor Republičkoj izbornoj komisiji u roku od 72 sata od objavljivanja tog rješenja na web-prezentaciji.

Ponavljanje glasanja

Članak 117.

Glasanje na biračkom mjestu se ponavlja ako je konstatirano da se na tom biračkom mjestu ne mogu utvrditi rezultati glasanja ili ako je glasanje na tom biračkom mjestu poništeno.

Rješenje o provođenju ponovnog glasanja na biračkom mjestu Republička izborna komisija donosi u roku od tri dana od dana kada je na web-prezentaciji objavljeno rješenje kojim je konstatirano da se na tom biračkom mjestu ne mogu utvrditi rezultati glasanja, odnosno rješenje kojim je glasanje na tom biračkom mjestu poništeno.

Ako je protiv rješenja kojim je konstatirano da se na biračkom mjestu ne mogu utvrditi rezultati glasanja, odnosno rješenja kojim je glasanje na biračkom mjestu poništeno podneseno pravno sredstvo, rok za donošenje rješenja o provođenju ponovnog glasanja na tom biračkom mjestu računa se od dana kada je Republičkoj izbornoj komisiji dostavljena odluka po pravnom sredstvu.

Ponovno glasanje provodi se u roku od deset dana od dana donošenja rješenja o provođenju ponovnog glasanja.

Birački odbor za provođenje ponovnog glasanja

Članak 118.

Lokalno izorno povjerenstvo imenuje novi birački odbor za provođenje ponovnog glasanja.

Ako na biračkom mjestu na kojem se ponavlja glasanje podnositelj proglašene izborne liste nije predložio člana, odnosno zamjenika člana biračkog odbora u proširenom sastavu, ima pravo predložiti ih za provođenje ponovnog glasanja.

Zbirni izvještaj o rezultatima glasanja

Članak 119.

Lokalno izorno povjerenstvo u roku od 96 sati od zatvaranja biračkih mjesta donosi za sva biračka mjesta koja se nalaze na njegovom teritoriju i bez odgađanja dostavlja Republičkoj izbornoj komisiji zbirni izvještaj o rezultatima glasanja koji sadrži broj birača upisanih u birački popis, broj birača koji je izašao na izbore, broj glasačkih listića koji se nalaze u glasačkim kutijama, broj nevažećih glasačkih listića, broj važećih glasačkih listića i broj glasova koje je dobila svaka izborna lista.

Zbirni izvještaj o rezultatima glasanja u inozemstvu donosi Republička izborna komisija.

Ako je podneseno pravno sredstvo zbog nepravilnosti tijekom provođenja glasanja na biračkom mjestu i ako je podneseno pravno sredstvo protiv rješenja kojim se konstatira da se na biračkom mjestu ne mogu utvrditi rezultati glasanja, odnosno rješenja kojim se poništava glasanje na biračkom mjestu, rok za donošenje i dostavljanje zbornog izvještaja o rezultatima glasanja računa se od dana kada su lokalnom izbornom povjerenstvu dostavljene odluke o svim podnesenim pravnim sredstvima.

Ako se na pojedinim biračkim mjestima provodi ponovno glasanje, rok za donošenje i dostavljanje zbornog izvještaja o rezultatima glasanja računa se od zatvaranja biračkog mjesta na kojem je najkasnije ponovljeno glasanje, odnosno od dana kada su lokalnom izbornom povjerenstvu dostavljene odluke o svim eventualno podnesenim pravnim sredstvima u vezi s ponovnim glasanjem.

Ako je podnesen zahtjev da se izvrši kontrola zapisnika o radu biračkog odbora po uzorku, rok za donošenje i dostavljanje zbirnog izvještaja o rezultatima glasanja računa se od završetka kontrole zapisnika o radu biračkog odbora.

Protiv zbirnog izvještaja o rezultatima glasanja podnositelj proglašene izborne liste i birač koji je upisan u birački popis na biračkom mjestu koje se nalazi na teritoriju lokalnog izbornog povjerenstva mogu podnijeti prigovor Republičkoj izbornoj komisiji u roku od 72 sata od objavljivanja zbirnog izvještaja na web-prezentaciji.

Protiv zbirnog izvještaja o rezultatima glasanja u inozemstvu podnositelj proglašene izborne liste i birač koji je upisan u birački popis na biračkom mjestu u inozemstvu mogu podnijeti prigovor Republičkoj izbornoj komisiji u roku od 72 sata od objavljivanja zbirnog izvještaja na web-prezentaciji.

Poništenje zbirnog izvještaja o rezultatima glasanja po službenoj dužnosti

Članak 120.

Ako otkrije da lokalno izorno povjerenstvo nije utvrdilo rezultate glasanja u skladu s odredbama ovog zakona, Republička izborna komisija po službenoj dužnosti donosi rješenje kojim poništava zbirni izvještaj o rezultatima glasanja.

Ako lokalno izorno povjerenstvo ne donese pravovremeno zbirni izvještaj o rezultatima glasanja ili ako se poništi zbirni izvještaj o rezultatima glasanja, Republička izborna komisija može preuzeti cjelokupni izborni materijal i donijeti zbirni izvještaj o rezultatima glasanja, ako priroda stvari to dopušta i ako utvrđeno činjenično stanje pruža pouzdan temelj za to.

Ukupan izvještaj o rezultatima izbora

Članak 121.

Republička izborna komisija u roku od 96 sati od prijema svih zbirnih izvještaja o rezultatima glasanja donosi i objavljuje za sva biračka mjesta ukupan izvještaj o rezultatima izbora koji sadrži broj birača upisanih u birački popis, broj birača koji je izašao na izbore, broj birača koji su glasali, broj nevažećih glasačkih listića, broj važećih glasačkih listića, broj glasova koje je dobila svaka izborna lista i broj mandata koji je dobila svaka izborna lista.

Broj birača koji su glasali utvrđuje se na temelju broja glasačkih listića koji se nalaze u glasačkim kutijama.

Ako je podneseno pravno sredstvo protiv zbirnog izvještaja o rezultatima glasanja, rok za donošenje i objavljivanje ukupnog izvještaja o rezultatima izbora računa se od dana kada je Republičkoj izbornoj komisiji dostavljena odluka po pravnom sredstvu.

Protiv ukupnog izvještaja o rezultatima izbora podnositelj proglašene izborne liste i birač mogu podnijeti prigovor Republičkoj izbornoj komisiji u roku od 72 sata od objavljivanja ukupnog izvještaja na web-prezentaciji.

Objavljivanje izvještaja o rezultatima izbora

Članak 122.

Republička izborna komisija na web-prezentaciji objavljuje rezultate glasanja za svako biračko mjesto i sve zbirne izvještaje o rezultatima glasanja.

Ukupan izvještaj o rezultatima izbora objavljuje se u „Službenom glasniku Republike Srbije”.

Statistička obrada podataka

Članak 123.

Statistička obrada podataka obuhvaća unos rezultata glasanja iz zapisnika o radu biračkih odbora u bazu rezultata izbora sa svih biračkih mjesta, logičko-računsku kontrolu rezultata unesenih u zapisnike o radu biračkih odbora i izradu izvještaja za potrebe Republičke izborne komisije i lokalnih izbornih povjerenstava.

Republičko tijelo nadležno za poslove statistike određuje osobe koje u sjedištu Republičke izborne komisije i lokalnih izbornih povjerenstava vrše poslove statističke obrade podataka.

Podnositelj proglašene izborne liste može Republičkoj izbornoj komisiji prijaviti osobu koja ima pravo prisustvovati statističkoj obradi podataka u Republičkoj izbornoj komisiji i lokalnim izbornim povjerenstvima.

Odmah nakon što se statistički obrade, podaci o rezultatima glasanja na biračkim mjestima se objavljuju na web-prezentaciji, počevši od podataka s prvog obrađenog biračkog mjesta, zaključno s objavljivanjem ukupnih rezultata izbora.

Republička izborna komisija na sjednici utvrđuje preliminarne rezultate izbora za sva biračka mjesta koja su obrađena u roku od 24 sata od zatvaranja biračkih mjesta.

Republička izborna komisija propisuje pravila o statističkoj obradi podataka.

6. Prekid izbornih radnji

Razlog za prekid izbornih radnji

Članak 124.

Republička izborna komisija po službenoj dužnosti donosi rješenje o prekidu izbornih radnji kada uslijed ratnog stanja i izvanrednog stanja ili proglašene izvanredne situacije za teritorij Republike Srbije nije moguće provesti izbore ili je to znatno otežano.

Rješenje o prekidu izbornih radnji proizvodi pravno djelovanje danom njegovog objavljivanja u „Službenom glasniku Republike Srbije”.

Posljedice prekida izbornih radnji

Članak 125.

Prekidom izbornih radnji prestaju teći svi rokovi za vršenje izbornih radnji.

Dok traje prekid izbornih radnji, tijela za provođenje izbora ne mogu poduzimati nikakve radnje u izbornom postupku.

Pravno djelovanje izborne radnje koja se poduzima dok traje prekid izbornih radnji može nastupiti tek kada se nastavi izborni postupak.

Izuzetno, dok traje prekid izbornih radnji birači mogu potpisivati izjave da podržavaju izbornu listu.

Nastavljanje izbornih radnji

Članak 126.

Kada prestanu razlozi za prekid izbornih radnji, Republička izborna komisija po službenoj dužnosti donosi rješenje o nastavljanju izbornih radnji i objavljuje ga u „Službenom glasniku Republike Srbije”.

Rokovi koji su uslijed prekida izbornih radnji prestali teći nastavljaju teći od dana kada je rješenje o nastavljanju izbornih radnji objavljeno u „Službenom glasniku Republike Srbije”.

Prijedlog za prekid, odnosno nastavljanje izbornih radnji

Članak 127.

Prijedlog za prekid, odnosno nastavljanje izbornih radnji može podnijeti politička stranka i podnositelj proglašene izborne liste.

O prijedlogu za prekid, odnosno nastavljanje izbornih radnji Republička izborna komisija je dužna donijeti i objaviti odluku u roku od 24 sata od njegovog prijema.

VI. RASPODJELA, DODJELJIVANJE I PRESTANAK MANDATA

Izborni cenzus

Članak 128.

U raspodjeli mandata mogu sudjelovati samo izborne liste koje su dobile najmanje 3 % glasova od broja birača koji su glasali.

Ako nijedna izborna lista nije dobila 3 % glasova od broja birača koji su glasali, onda sve izborne liste koje su dobile glasove mogu sudjelovati u raspodjeli mandata.

Sustav najvećeg količnika

Članak 129.

Mandati se raspodjeljuju tako što se ukupan broj glasova koji je dobila izborna lista koja sudjeluje u raspodjeli mandata podijeli svakim brojem od jedan do 250.

Dobijeni količnici razvrstavaju se po veličini tako da izornoj listi pripada onoliko mandata koliko ima svojih količnika među 250 najvećih količnika svih izbornih lista koje sudjeluju u raspodjeli.

Ako dvije ili više izbornih lista dobiju iste količnike na temelju kojih se raspodjeljuje mandat, prednost ima izborna lista koja je dobila veći broj glasova.

Ako određenoj izornoj listi pripada više mandata nego što ima kandidata za narodne poslanike, mandat koji se ne dodijeli toj izornoj listi dodjeljuje se izornoj listi kojoj pripada sljedeći najveći količnik za koji nije dodijeljen mandat.

Dodjeljivanje mandata

Članak 130.

Republička izborna komisija u roku od deset dana od dana objavljivanja ukupnog izvještaja o rezultatima izbora rješenjem dodjeljuje mandate kandidatima za narodne poslanike po njihovom redosljedu na izornoj listi, počevši od prvog kandidata s izborne liste i izdaje uvjerenja o izboru za narodnog poslanika.

Prestanak mandata

Članak 131.

Narodnom poslaniku prestaje mandat kada se potvrde mandati za dvije trećine narodnih poslanika iz sljedećeg saziva Narodne skupštine.

Prije nego što se potvrde mandati za dvije trećine narodnih poslanika iz sljedećeg saziva Narodne skupštine, narodnom poslaniku mandat prestaje:

- 1) ako umre;

2) ako je pravosnažnom sudskom odlukom potpuno lišen poslovne sposobnosti, odnosno ako je pravosnažnom sudskom odlukom o djelomičnom lišenju poslovne sposobnosti utvrđeno da je nesposoban vršiti izbornu pravo;

3) ako je pravosnažnom sudskom odlukom osuđen na kaznu zatvora u trajanju od najmanje šest mjeseci;

4) ako je preuzeo funkciju koja je po Ustavu i zakonu nespojiva s funkcijom narodnog poslanika;

5) ako je izgubio državljanstvo Republike Srbije;

6) ako podnese ostavku.

Narodnom poslaniku mandat prestaje kada nastupi slučaj koji predstavlja razlog za prestanak mandata.

Ostavka narodnog poslanika

Članak 132.

Ostavka narodnog poslanika podnosi se u pismenom obliku, a potpis podnosioca mora biti ovjeren u skladu sa zakonom kojim se uređuje ovjeravanje potpisa.

Ostavka se podnosi osobno Narodnoj skupštini u roku od tri dana od dana ovjere potpisa podnosioca.

Ostavka je punovažna samo ako je potpis narodnog poslanika ovjeren nakon što mu je potvrđen mandat.

Ostavka se ne može opozvati.

Narodnom poslaniku mandat prestaje onog dana kada podnese ostavku.

Konstatiranje da je prestao mandat

Članak 133.

Narodna skupština konstatira da je narodnom poslaniku prestao mandat odmah nakon što primi obavijest o razlozima za prestanak mandata, na sjednici koja je u tijeku, odnosno na prvoj sljedećoj sjednici.

Popunjavanje upražnjenog poslaničkog mjesta

Članak 134.

Mandat koji prestane narodnom poslaniku prije nego što se potvrde mandati za dvije trećine narodnih poslanika iz sljedećeg saziva Narodne skupštine dodjeljuje se rješenjem prvom sljedećem kandidatu s iste izborne liste kojem nije bio dodijeljen mandat narodnog poslanika u roku od sedam dana od dana kada je konstatirano da je prestao mandat.

Ako na izbornoj listi nema kandidata kojima nije dodijeljen mandat, upražnjeno poslaničko mjesto se popunjava tako što se mandat dodjeljuje prvom kandidatu s druge izborne liste koja ima sljedeći najveći količnik za koji nije bio dodijeljen mandat narodnog poslanika.

Popunjavanje upražnjenog poslaničkog mjesta s koalicijske izborne liste

Članak 135.

Mandat koji narodnom poslaniku s koalicijske izborne liste prestane prije nego što se potvrde mandati za dvije trećine narodnih poslanika iz sljedećeg saziva

Narodne skupštine, dodjeljuje se prvom sljedećem kandidatu iste političke stranke na toj izbornoj listi kojem nije bio dodijeljen mandat narodnog poslanika.

Ako na izbornoj listi nema kandidata iste političke stranke kojem nije dodijeljen mandat, upražnjeno poslaničko mjesto se popunjava tako što se mandat dodjeljuje prvom sljedećem kandidatu s izborne liste kojem nije bio dodijeljen mandat, ako koalicijskim sporazumom nije predviđeno da se u takvom slučaju mandat dodjeljuje prvom sljedećem kandidatu određene političke stranke kojem nije bio dodijeljen mandat narodnog poslanika.

Ponovno dodjeljivanje mandata narodnom poslaniku

Članak 136.

Narodni poslanik koji je podnio ostavku da bi preuzeo funkciju člana Vlade može po prestanku funkcije člana Vlade podnijeti zahtjev da mu se ponovo dodijeli mandat u istom sazivu Narodne skupštine, ako postoji upražnjeno poslaničko mjesto koje pripada izbornoj listi s koje je izabran.

VII. POSEBNA PRAVILA ZA IZBORNE LISTE NACIONALNIH MANJINA

Izborna lista nacionalne manjine

Članak 137.

Izbornom listom nacionalne manjine u smislu ovog zakona smatra se ona izborna lista za koju je Republička izborna komisija utvrdila da je osnovni cilj njenog podnošenja predstavljanje i zastupanje interesa nacionalne manjine, kao i zaštita i poboljšanje prava pripadnika nacionalne manjine, u skladu s međunarodnim pravnim standardima.

Republička izborna komisija posebnim rješenjem utvrđuje da izborna lista ima položaj izborne liste nacionalne manjine u smislu ovog zakona istovremeno kada je proglašava, a na prijedlog podnosioca izborne liste koji mora biti podnesen zajedno s izbornom listom.

Republička izborna komisija može zatražiti mišljenje nadležnog nacionalnog savjeta nacionalne manjine o tome može li određena izborna lista imati položaj izborne liste nacionalne manjine.

Podnositelj izborne liste nacionalne manjine može biti samo politička stranka nacionalne manjine ili koalicija koju čine isključivo političke stranke nacionalnih manjina.

Zabrana izigravanja zakona

Članak 138.

Republička izborna komisija rješenjem odbija prijedlog da se određenoj izbornoj listi utvrdi da ima položaj izborne liste nacionalne manjine ako je nositelj liste ili kandidat za narodnog poslanika na toj izbornoj listi osoba za koju je općepoznato da je član druge političke stranke koja nije politička stranka nacionalne manjine ili ako se utvrde druge okolnosti koje nesumnjivo ukazuju na namjeru izigravanja zakona.

Položaj izborne liste nacionalne manjine prilikom kandidiranja

Članak 139.

Republička izborna komisija može proglasiti izbornu listu nacionalne manjine ako podnositelj izborne liste dostavi 5.000 ovjerenih izjava birača da podržavaju izbornu listu.

Položaj izborne liste nacionalne manjine prilikom raspodjele mandata

Članak 140.

Izborna lista nacionalne manjine sudjeluje u raspodjeli mandata i onda kada dobije manje od 3 % glasova od broja birača koji su glasali.

Kada se raspodjeljuju mandati primjenom sustava najvećeg količnika, količnici izbornih lista nacionalnih manjina koje su osvojile manje od 3 % glasova uvećavaju se za 35 %.

VIII. PREDSTAVLJANJE PODNOSITELJA PROGLAŠENIH IZBORNIH LISTA I KANDIDATA S PROGLAŠENIH IZBORNIH LISTA

Pravo podnositelja proglašene izborne liste na predstavljanje

Članak 141.

Podnositelji proglašenih izbornih lista i kandidati s proglašenih izbornih lista imaju pravo biti besplatno i jednako predstavljeni u programima javnih medijskih servisa na način propisan ovim zakonom.

Osiguravanje predstavljanja podnositelja izborne liste

Članak 142.

Javni medijski servisi su dužni u svom programu svim podnositeljima proglašenih izbornih lista i kandidatima s proglašenih izbornih lista osigurati predstavljanje svojih izbornih programa besplatno i bez diskriminacije.

Nepriistrasnost u predstavljanju podnositelja proglašenih izbornih lista

Članak 143.

Javni medijski servisi su dužni u programskim sadržajima namijenjenim predstavljanju osigurati podnositeljima proglašenih izbornih lista i kandidatima s proglašenih izbornih lista uvjete za nepriistrasno, pravedno i uravnoteženo predstavljanje.

Sporazum o broju i trajanju emisija za predstavljanje podnositelja proglašenih izbornih lista

Članak 144.

Po dva predstavnika republičkog javnog medijskog servisa, Vlade i političkih stranaka koje imaju narodne poslanike sporazumom utvrđuju broj i trajanje emisija za predstavljanje podnositelja proglašenih izbornih lista.

Sporazum o broju i trajanju emisija za predstavljanje podnositelja proglašenih izbornih lista zaključuje se najkasnije pet dana od dana kada je odluka o raspisivanju izbora stupila na snagu i bez odgađanja se objavljuje na web-prezentaciji.

Republički javni medijski servis uz sudjelovanje predstavnika Vlade, političkih stranaka koje imaju narodne poslanike i podnositelja proglašenih izbornih lista utvrđuje pravila za predstavljanje podnositelja proglašenih izbornih lista, izbornih programa i kandidata za narodne poslanike.

Nadzorni odbor za izbornu kampanju

Članak 145.

U provođenju izbora, opći nadzor nad postupcima političkih stranaka, podnositelja proglašenih izbornih lista, kandidata za narodne poslanike i javnih medijskih servisa u tijeku izbornih aktivnosti provodi Nadzorni odbor za izbornu kampanju (u daljnjem tekstu: Nadzorni odbor).

Nadzorni odbor ima deset članova, koje imenuje Narodna skupština, od kojih polovicu na prijedlog Vlade, a polovicu na prijedlog poslaničkih grupa u Narodnoj skupštini iz reda istaknutih javnih radnika.

Članovi Nadzornog odbora ne mogu biti članovi tijela političkih stranaka.

Predsjednika Nadzornog odbora biraju između sebe članovi Nadzornog odbora tajnim glasanjem.

Nadležnost Nadzornog odbora

Članak 146.

Nadzorni odbor:

1) prati predizborne aktivnosti i ukazuje na eventualne nepravilnosti u postupanju političkih stranaka, kandidata i drugih sudionika u izbornom postupku;

2) kontrolira postupanje javnih medijskih servisa u primjeni odredaba ovog zakona koje se odnose na osiguravanje uvjeta za nepristrasno, pravedno i uravnoteženo predstavljanje podnositelja proglašenih izbornih lista i kandidata s proglašenih izbornih lista;

3) predlaže mjere za poštivanje jednakosti kandidata u izlaganju njihovih programa;

4) obraća se javnosti zbog zaštite moralnog integriteta osobnosti kandidata;

5) upozorava na postupke političkih stranaka, kandidata i sredstava javnog obavještanja kojima se ometa izborna kampanja i ugrožava jednakost prava svih kandidata;

6) donosi svoj poslovnik.

Ako bilo koji sudionik u izbornoj kampanji svojim ponašanjem poziva na nasilje, širi nacionalnu, vjersku ili rasnu mržnju ili potiče na neravnopravnost spolova, Nadzorni odbor bez odgađanja daje inicijativu za pokretanje postupka pred nadležnim državnim tijelima.

Ako se sporazum o broju i trajanju emisija za predstavljanje podnositelja proglašenih izbornih lista ne zaključi u predviđenom roku, Nadzorni odbor utvrđuje broj i trajanje emisija za predstavljanje podnositelja proglašenih izbornih lista.

Sredstva za rad Nadzornog odbora osiguravaju se u budžetu Republike Srbije.

Uvjete za rad Nadzornog odbora osigurava Narodna skupština.

IX. ZAŠTITA IZBORNOG PRAVA

Pravna sredstva u provođenju izbora

Članak 147.

Pravna sredstva u provođenju izbora su zahtjev za poništavanje glasanja na biračkom mjestu, prigovor i žalba.

Zahtjev za poništavanje glasanja na biračkom mjestu

Članak 148.

Podnositelj proglašene izborne liste ima pravo u roku od 72 sata od zatvaranja biračkog mjesta podnijeti zahtjev za poništavanje glasanja na biračkom mjestu zbog nepravilnosti tijekom provođenja glasanja.

Birač može u roku od 72 sata od zatvaranja biračkog mjesta podnijeti zahtjev za poništavanje glasanja na biračkom mjestu na kojem je upisan u izvod iz biračkog popisa ako ga je birački odbor neutemeljeno spriječio da glasa ili ako mu je na biračkom mjestu povrijeđeno pravo na slobodno i tajno glasanje.

O zahtjevu za poništavanje glasanja na biračkom mjestu odlučuje lokalno izborno povjerenstvo, a o zahtjevu za poništavanje glasanja na biračkom mjestu u inozemstvu odlučuje Republička izborna komisija.

Tijelo nadležno za odlučivanje o zahtjevu za poništavanje glasanja na biračkom mjestu dužno je u roku od 72 sata od prijema tog zahtjeva donijeti rješenje po tom zahtjevu i objaviti ga na web-prezentaciji.

Sadržaj zahtjeva za poništavanje glasanja na biračkom mjestu

Članak 149.

Zahtjev za poništavanje glasanja na biračkom mjestu mora biti razumljiv i sadržavati sve ono što je potrebno da bi se po njemu moglo postupiti, a posebno:

- 1) oznaku tijela koje je nadležno odlučiti po zahtjevu;
- 2) ime, prezime, JMBG, mjesto i adresu prebivališta, broj telefona i adresu za prijem elektroničke pošte birača, ako je podnositelj zahtjeva birač;
- 3) naziv proglašene izborne liste, naziv podnositelja proglašene izborne liste i ime, prezime, JMBG, mjesto i adresu prebivališta, broj telefona i adresu za prijem elektroničke pošte osobe koja je ovlaštena zastupati podnositelja proglašene izborne liste, ako zahtjev podnosi podnositelj proglašene izborne liste;
- 4) potpis podnositelja zahtjeva;
- 5) predmet zahtjeva, a posebno točnu oznaku biračkog mjesta (naziv općine, odnosno grada u kojem se nalazi biračko mjesto i broj biračkog mjesta) i točan opis radnje uz naznaku tko je i kada poduzeo tu radnju;
- 6) činjenice na kojima se temelji zahtjev;
- 7) dokaze.

Ako je zahtjev za poništavanje glasanja nerazumljiv ili nepotpun, tijelo nadležno odlučiti o tom zahtjevu donosi rješenje kojim ga odbacuje.

Opća pravila o pravu na prigovor

Članak 150.

Podnositelj proglašene izborne liste ima pravo podnijeti prigovor protiv donesene odluke, protiv poduzete radnje i zbog propuštanja donošenja odluke, odnosno poduzeti radnju u provođenju izbora, ako ovim zakonom nije predviđeno drugačije.

Prigovor se ne može podnijeti protiv odluke, radnje ili propuštanja donošenja odluke, odnosno poduzimanja radnje za koju je predviđeno drugo pravno sredstvo.

Podnositelj izborne liste, politička stranka, poslanička grupa, kandidat za narodnog poslanika, birač i osoba čije je ime u nazivu izborne liste ili podnositelja izborne liste mogu podnijeti prigovor kada je to propisano ovim zakonom.

Sadržaj prigovora

Članak 151.

Prigovor mora biti razumljiv i sadržavati sve ono što je potrebno da bi se po njemu moglo postupiti, a posebno:

- 1) oznaku da se prigovor podnosi Republičkoj izbornoj komisiji;
- 2) ime, prezime, JMBG, mjesto i adresu prebivališta, broj telefona i adresu za prijem elektroničke pošte podnositelja prigovora, ako je podnositelj prigovora fizička osoba;
- 3) naziv i sjedište podnositelja prigovora i ime, prezime, JMBG, mjesto i adresu prebivališta, broj telefona i adresu za prijem elektroničke pošte osobe koja je ovlaštena zastupati podnositelja prigovora, ako je podnositelj prigovora pravna osoba;
- 4) naziv proglašene izborne liste, naziv podnositelja proglašene izborne liste i ime, prezime, JMBG, mjesto i adresu prebivališta, broj telefona i adresu za prijem elektroničke pošte osobe koja je ovlaštena zastupati podnositelja proglašene izborne liste, ako prigovor podnosi podnositelj proglašene izborne liste;
- 5) potpis podnositelja prigovora;
- 6) predmet prigovora, a posebno točan naziv odluke uz oznaku donositelja, datum donošenja i broj pod kojim je podnesena odluka, ako se prigovorom osporava odluka, odnosno točan opis radnje uz naznaku tko je i kada poduzeo tu radnju, ako se prigovorom osporava radnja u izbornom postupku;
- 7) činjenice na kojima se temelji prigovor;
- 8) dokaze.

Ako je prigovor nerazumljiv ili nepotpun, Republička izborna komisija donosi rješenje kojim ga odbacuje.

Rok za podnošenje prigovora

Članak 152.

Prigovor se može podnijeti u roku od 72 sata od objavljivanja odluke, odnosno poduzimanja radnje koju podnositelj smatra nepravilnom, ako drugačije nije određeno ovim zakonom.

Prigovor zbog toga što u roku koji je propisan zakonom ili podzakonskim aktom Republičke izborne komisije nije donesena odluka, odnosno poduzeta radnja, može se podnijeti u roku od 72 sata od isteka roka u kojem je odluka trebala biti donesena, odnosno u kojem je radnja trebala biti poduzeta, ako drugačije nije određeno ovim zakonom.

Nadležnost za odlučivanje po prigovoru

Članak 153.

O prigovoru odlučuje Republička izborna komisija.

Republička izborna komisija je dužna u roku od 72 sata od prijema prigovora donijeti i objaviti rješenje o prigovoru.

Prigovor i rješenje o prigovoru Republička izborna komisija objavljuje na web-prezentaciji.

Prigovor protiv rješenja kojim je odlučeno o zahtjevu za poništavanje glasanja na biračkom mjestu

Članak 154.

Protiv rješenja kojim je odbačen ili odbijen zahtjev za poništavanje glasanja na biračkom mjestu podnositelj zahtjeva može podnijeti prigovor Republičkoj izbornoj komisiji u roku od 72 sata od objavljivanja tog rješenja na web-prezentaciji.

Prigovor zbog toga što u propisanom roku nije donesena odluka o zahtjevu za poništavanje glasanja na biračkom mjestu može se podnijeti u roku od 72 sata od isteka roka u kojem je trebala biti donesena odluka o tom zahtjevu.

Protiv rješenja kojim je usvojen zahtjev za poništavanje glasanja na biračkom mjestu podnositelj proglašene izborne liste može podnijeti prigovor Republičkoj izbornoj komisiji u roku od 72 sata od objavljivanja tog rješenja na web-prezentaciji.

Protiv rješenja o zahtjevu za poništavanje glasanja na biračkom mjestu prigovor se podnosi preko lokalnog izbornog povjerenstva, koje je dužno u roku od 72 sata od prijema prigovora dostaviti Republičkoj izbornoj komisiji prigovor i sve spise tog predmeta.

Republička izborna komisija donosi rješenje po prigovoru u roku od 72 sata od prijema prigovora sa spisima i objavljuje ga na web-prezentaciji.

Odluke Republičke izborne komisije po prigovoru

Članak 155.

Ako Republička izborna komisija usvoji prigovor, ona poništava odluku donesenu u provođenju izbora, odnosno radnju poduzetu u provođenju izbora.

Kada odluku protiv koje je podnesen prigovor treba poništiti, Republička izborna komisija može donijeti drugu odluku umjesto poništene.

Kada rješenje kojim je odlučeno o zahtjevu za poništenje glasanja na biračkom mjestu treba poništiti, Republička izborna komisija može meritorno odlučiti po zahtjevu za poništenje glasanja na biračkom mjestu ako priroda stvari to dopušta i ako utvrđeno činjenično stanje za to pruža pouzdan temelj.

Žalba protiv rješenja Republičke izborne komisije kojim je odlučeno po prigovoru

Članak 156.

Protiv rješenja Republičke izborne komisije kojim je odbačen ili odbijen prigovor, podnositelj prigovora može podnijeti žalbu Upravnom sudu u roku od 72 sata od objavljivanja tog rješenja na web-prezentaciji.

Žalba zbog toga što u propisanom roku nije donesena odluka o prigovoru može se podnijeti u roku od 72 sata od isteka roka u kojem je trebala biti donesena odluka o prigovoru.

Protiv rješenja Republičke izborne komisije kojim je usvojen prigovor podnositelj proglašene izborne liste, podnositelj izborne liste, politička stranka, poslanička grupa, kandidat za narodnog poslanika, birač i osoba čije je ime u nazivu izborne liste ili podnositelja izborne liste mogu podnijeti žalbu Upravnom sudu u roku od 72 sata od objavljivanja tog rješenja na web-prezentaciji, ako im je time što je usvojen prigovor neposredno povređen pravni interes.

Postupanje po žalbi

Članak 157.

Republička izborna komisija dužna je u roku od 24 sata od prijema žalbe dostaviti Upravnom sudu žalbu i sve spise tog predmeta.

Upravni sud donosi odluku po žalbi u roku od 72 sata od prijema žalbe sa spisima.

Odluku donesenu u postupku po žalbi Upravni sud dostavlja podnositelju žalbe preko Republičke izborne komisije.

Odluke Upravnog suda po žalbi

Članak 158.

Ako Upravni sud usvoji žalbu, on poništava odluku donesenu u provođenju izbora, odnosno radnju poduzetu u provođenju izbora.

Kada odluku protiv koje je podnesena žalba treba poništiti, Upravni sud može meritorno odlučiti po prigovoru ako priroda stvari to dopušta i ako utvrđeno činjenično stanje za to pruža pouzdan temelj.

Odluka Upravnog suda kojom je meritorno odlučeno po prigovoru u svemu zamjenjuje poništenu odluku.

Odluka donesena u postupku po žalbi je pravnosnažna i protiv nje se ne mogu podnijeti izvanredna pravna sredstva predviđena zakonom kojim se uređuje upravni spor.

Ako Upravni sud usvoji žalbu i poništi odluku donesenu u provođenju izbora, odnosno radnju poduzetu u provođenju izbora, odgovarajuća odluka se donosi, odnosno odgovarajuća radnja se poduzima najkasnije za deset dana od dana kada je Republička izborna komisija primila odluku Upravnog suda.

Primjena propisa o općem upravnom postupku i upravnom sporu

Članak 159.

Odredbe zakona kojim se uređuje opći upravni postupak shodno se primjenjuju na odlučivanje o zahtjevu za poništavanje glasanja na biračkom mjestu i na odlučivanje o prigovoru.

Odredbe zakona kojim se uređuje upravni spor shodno se primjenjuju na odlučivanje o žalbi na rješenje Republičke izborne komisije kojima je odlučeno o prigovoru.

Objavljivanje pravnih sredstava i odluka po pravnim sredstvima

Članak 160.

Republička izborna komisija na web-prezentaciji objavljuje sva podnesena pravna sredstva i odluke koje su donesene po njima.

X. PROMATRANJE RADA TIJELA ZA PROVOĐENJE IZBORA

Prijavljivanje za domaćeg promatrača

Članak 161.

Udruga registrirana u Republici Srbiji čiji se ciljevi ostvaruju u području izbora i koja je zainteresirana promatrati rad tijela za provođenje izbora može podnijeti Republičkoj izbornoj komisiji prijavu za domaćeg promatrača najkasnije sedam dana prije dana glasanja.

Uz prijavu za domaćeg promatrača prilaže se popis predstavnika domaćeg promatrača, koji sadrži ime, prezime, JMBG i područje promatranja za svakog predstavnika domaćeg promatrača koji se prijavljuje za akreditaciju.

Predstavnik domaćeg promatrača može biti akreditiran za domaćeg promatrača samo ako je punoljetni državljanin Republike Srbije, ako nije kandidat za narodnog poslanika niti članak tijela za provođenje izbora.

Prijavljivanje za stranog promatrača

Članak 162.

Međunarodna i strana organizacija i udruge koji su zainteresirani za praćenje rada tijela za provođenje izbora mogu podnijeti Republičkoj izbornoj komisiji prijavu za stranog promatrača najkasnije deset dana prije dana glasanja.

Uz prijavu za stranog promatrača prilaže se popis predstavnika stranog promatrača, koji sadrži ime, prezime, broj putne isprave, naziv države koja je izdala putnu ispravu i područje praćenja za svakog predstavnika stranog promatrača koji se prijavljuje za akreditaciju.

Uz prijavu za stranog promatrača prilaže se i popis prevoditelja ako su oni u pratnji prijavljenih predstavnika stranog promatrača, koji sadrži ime, prezime i JMBG za svakog prijavljenog prevoditelja koji je državljanin Republike Srbije, odnosno ime, prezime, broj putne isprave i naziv države koja je izdala putnu ispravu za svakog prijavljenog prevoditelja koji je državljanin strane države koji se prijavljuje za akreditaciju.

Prijavu za stranog promatrača i popis predstavnika stranog promatrača i prevoditelja koji su u njihovoj pratnji Republička izborna komisija bez odgađanja dostavlja ministarstvu nadležnom za vanjske poslove, koje je dužno svoje mišljenje o toj prijavi dostaviti Republičkoj izbornoj komisiji u roku od tri dana od dana kada je prijavu primilo.

Prijavljivanje strane države za promatrača

Članak 163.

Predstavnik strane države koja je zainteresirana za praćenje rada tijela za provođenje izbora može podnijeti prijavu strane države za promatrača ministarstvu nadležnom za vanjske poslove najkasnije deset dana prije dana glasanja.

Uz prijavu strane države za promatrača prilaže se popis njenih predstavnika, koji sadrži ime, prezime, broj putne isprave, naziv države koja je izdala putnu ispravu i područje praćenja za svakog njenog predstavnika koji se prijavljuje za akreditaciju.

Uz prijavu strane države za promatrača prilaže se i popis prevoditelja ako su oni u pratnji njenih prijavljenih predstavnika, koji sadrži ime, prezime i JMBG za svakog prevoditelja koji je državljanin Republike Srbije, odnosno ime, prezime, broj putne isprave i naziv države koja je izdala putnu ispravu za svakog prijavljenog prevoditelja koji je državljanin strane države koji se prijavljuje za akreditaciju.

Ministarstvo nadležno za vanjske poslove prosljeđuje prijavu strane države za promatrača i popis njenih predstavnika i prevoditelja koji su u njihovoj pratnji s mišljenjem Republičkoj izbornoj komisiji u roku od tri dana od dana kada je prijavu primilo.

Ovlaštenje promatrača

Članak 164.

Promatraču koji se prijavio za promatranje rada biračkih odbora može se dopustiti promatranje rada svih biračkih odbora na teritoriju određenog lokalnog izbornog povjerenstva.

Promatraču koji se prijavio za promatranje rada biračkog odbora u inozemstvu ili rada biračkog odbora u zavodima za izvršenje kaznenih sankcija može se dopustiti promatranje rada samo onog biračkog odbora za koji se prijavio.

Promatraču koji se prijavio za promatranje rada lokalnih izbornih povjerenstava može se dopustiti promatranje rada svih lokalnih izbornih povjerenstava na teritoriju određenog upravnog okruga, odnosno Grada Beograda.

Sjednici Republičke izborne komisije, lokalnog izbornog povjerenstva ili na biračkom mjestu ne mogu istovremeno prisustvovati dva predstavnika iste udruge koja je prijavljena kao domaći promatrač.

Ovlaštenje i iskaznica

Članak 165.

Podnositelju prijave kojem je dopušteno promatrati rad tijela za provođenje izbora Republička izborna komisija izdaje odgovarajuće ovlaštenje, a njegovim predstavnicima i prevoditeljima koji su u njihovoj pratnji odgovarajuće iskaznice u koje se upisuju neophodni podaci iz popisa priloženog uz prijavu za promatrača.

Ovlaštenja i iskaznice izdaju se u roku od tri dana od dana podnošenja prijave za promatrača, odnosno od prijema mišljenja ministarstva nadležnog za vanjske poslove ako prijava ispunjava uvjete propisane zakonom.

Troškove promatranja rada tijela za provođenje izbora snosi podnositelj prijave za promatrača.

Položaj promatrača

Članak 166.

Tijelo za provođenje izbora dužno je predstavniku promatrača i prevoditelju u njegovoj pratnji omogućiti nesmetano promatranje svake izborne radnje.

Predstavnik promatrača i prevoditelj u njegovoj pratnji dužni su iskaznice nositi na vidljivom mjestu.

Prevoditelj nema pravo boraviti sjednici izbornog povjerenstva i na biračkom mjestu bez predstavnika promatrača u čijoj je pratnji.

Promatrač rada izbornog povjerenstva

Članak 167.

Predstavnik promatrača rada izbornog povjerenstava dužan je kretati se u okviru ovlaštenja koja je dobio.

Republička izborna komisija može predstavniku promatrača rada izborne komisije oduzeti akreditaciju ako se on ne ponaša u okviru svojih ovlaštenja.

Promatrač rada biračkog odbora

Članak 168.

Predstavnik promatrača rada biračkog odbora može pratiti rad biračkog odbora od primopredaje izbornog materijala prije glasanja do završetka primopredaje izbornog materijala nakon glasanja, uključujući i otvaranje glasačke kutije,

prebrojavanje glasova, utvrđivanje rezultata glasanja, glasanje izvan biračkog mjesta, kao i ponovno glasanje na tom biračkom mjestu.

Ako se ponovi glasanje na nekom biračkom mjestu, podnositelj prijave za promatrača ima pravo promijeniti svoje predstavnike koji promatraju rad biračkog odbora, a ako na tom biračkom mjestu nije imao svoje predstavnike, može ih prijaviti zbog praćenja rada biračkog odbora na provođenju ponovnog glasanja.

Predstavnik promatrača rada biračkog odbora dužan je postupati po pravilima o održavanju reda na biračkom mjestu.

Birački odbor može udaljiti predstavnika promatrača s biračkog mjesta ako se on ne pridržava pravila o održavanju reda na biračkom mjestu, ako na biračkom mjestu koristi mobilni telefon ili druga sredstva za vezu i komunikaciju, a posebno ako ometa rad biračkog odbora.

Birački odbor je dužan o udaljenju predstavnika promatrača i razlozima za njegovo udaljenje odmah obavijestiti lokalno izborno povjerenstvo, a birački odbor u inozemstvu o tome obavještava Republičku izbornu komisiju.

O prisustvu predstavnika promatrača rada biračkog odbora sastavlja se zapisnik na obrascu koji propisuje Republička izborna komisija, a koji sadrži podatke o predstavnicima promatrača koji su pratili rad biračkog odbora i njihove eventualne primjedbe.

XI. TROŠKOVI PROVOĐENJA IZBORA

Članak 169.

Sredstva za rad tijela za provođenje izbora, izborni materijal i druge troškove provođenja izbora osiguravaju se u budžetu Republike.

Republička izborna komisija utvrđuje naknade za rad u tijelama za provođenje izbora i drugih troškova provođenja izbora.

HII. KAZNENE ODREDBE

Kršenje pravila o izbornoj tišini

Članak 170.

Novčanom kaznom od 100.000 do 600.000 dinara kaznit će se za prekršaj pravna osoba koja 48 sati prije dana glasanja i na dan glasanja do zatvaranja biračkih mjesta u medijima i na javnim skupovima objavi procjenu rezultata izbora, javno predstavlja kandidate na izborima i njihove izborne programe i poziva birače da glasaju, odnosno ne glasaju za određene izborne liste.

Novčanom kaznom od 50.000 do 150.000 dinara kaznit će se za prekršaj odgovorna osoba u mediju koji 48 sati prije dana glasanja i na dan glasanja do zatvaranja biračkih mjesta objavi procjenu rezultata izbora, javno predstavlja kandidate na izborima i njihove izborne programe i poziva birače da glasaju, odnosno ne glasaju za određene izborne liste.

Novčanom kaznom od 20.000 do 50.000 dinara kaznit će se za prekršaj odgovorna osoba u pravnoj osobi koja 48 sati prije dana glasanja i na dan glasanja do zatvaranja biračkih mjesta u medijima i na javnim skupovima objavi procjenu rezultata izbora, javno predstavlja kandidate na izborima i njihove izborne programe i poziva birače da glasaju, odnosno ne glasaju za određene izborne liste.

Novčanom kaznom od 10.000 do 40.000 dinara kaznit će se za prekršaj fizička osoba koja 48 sati prije dana glasanja i na dan glasanja do zatvaranja biračkih mjesta u medijima i na javnim skupovima objavi procjenu rezultata izbora, javno

predstavlja kandidate na izborima i njihove izborne programe i poziva birače da glasaju, odnosno ne glasaju za određene izborne liste.

Nedostavljanje poziva za glasanje

Članak 171.

Novčanom kaznom od 20.000 do 50.000 dinara kaznit će se za prekršaj rukovoditelj tijela koje je nadležno obavijestiti birača o vremenu i mjestu glasanja, ako biraču pravovremeno ne dostavi poziv za glasanje.

Isticanje izbornog reklamnog materijala na biračkom mjestu

Članak 172.

Novčanom kaznom od 100.000 do 400.000 dinara kaznit će se za prekršaj politička stranka, koalicija ili druga pravna osoba koja na biračkom mjestu ili neposredno ispred biračkog mjesta ističe simbole političke stranke, podnositelja proglašene izborne liste, kao i drugi izborni reklamni materijal.

Novčanom kaznom od 10.000 do 25.000 dinara kaznit će se za prekršaj odgovorna osoba u političkoj organizaciji ili drugoj pravnoj osobi koja na biračkom mjestu ili neposredno ispred biračkog mjesta ističe simbole političke stranke i podnositelja proglašene izborne liste, kao i drugi izborni reklamni materijal.

Novčanom kaznom od 10.000 do 25.000 dinara kaznit će se za prekršaj fizička osoba koja na biračkom mjestu ili neposredno ispred biračkog mjesta ističe simbole političke stranke i podnositelja proglašene izborne liste, kao i drugi izborni reklamni materijal.

Sprječavanje sudjelovanja u radu i praćenja rada tijela za provođenje izbora

Članak 173.

Novčanom kaznom od 25.000 do 50.000 dinara kaznit će se za prekršaj član tijela za provođenje izbora koji sprječava drugog člana u praćenju i sudjelovanju u radu tijela za provođenje izbora, odnosno koji sprječava predstavnika promatrača u praćenju rada tijela za provođenje izbora.

Narušavanje reda na biračkom mjestu

Članak 174.

Novčanom kaznom od 10.000 do 30.000 dinara kaznit će se za prekršaj osoba koja naruši red na biračkom mjestu.

Povreda prava podnositelja proglašanih izbornih lista i kandidata na predstavljanje

Članak 175.

Novčanom kaznom od 50.000 do 600.000 dinara kaznit će se za prekršaj javni medijski servis ako u svom programu ne osigura svim podnositeljima proglašanih izbornih lista i kandidatima s proglašanih izbornih lista predstavljanje svojih izbornih programa besplatno i bez diskriminacije.

Novčanom kaznom od 10.000 do 30.000 dinara kaznit će se odgovorna osoba u javnom medijskom servisu koji u svom programu ne osigura svim podnositeljima proglašanih izbornih lista i kandidatima s proglašanih izbornih lista predstavljanje svojih izbornih programa besplatno i bez diskriminacije.

XIII. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Rok za donošenje jedinstvenih standarda za izborni materijal

Članak 176.

Republička izborna komisija propisat će jedinstvene standarde za izborni materijal u roku od deset dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Rok za formiranje Republičke izborne komisije

Članak 177.

Narodna skupština formira Republičku izbornu komisiju u skladu s ovim zakonom u roku od sedam dana od njegovog stupanja na snagu.

Rok za formiranje Nadzornog odbora

Članak 178.

Narodna skupština formira Nadzorni odbor u skladu s ovim zakonom u roku od sedam dana od njegovog stupanja na snagu.

Privremeno uvećanje broja članova u stalnom sastavu tijela za provođenje izbora

Članak 179.

Prve izbore za narodne poslanike koji budu raspisani nakon stupanja na snagu ovog zakona provodi Republička izborna komisija u čiji stalni sastav, osim predsjednika, 16 članova i njihovih zamjenika koji se imenuju na prijedlog poslaničkih grupa, ulazi još šest članova i njihovih zamjenika koje imenuje Narodna skupština na prijedlog predsjednika Narodne skupštine u roku od sedam dana od stupanja na snagu ovog zakona, a mandat im traje dok ukupni izvještaj o rezultatima izbora ne postane konačan.

U provođenju prvih izbora za narodne poslanike koji budu raspisani nakon stupanja na snagu ovog zakona sudjeluju lokalna izborna povjerenstva u čiji stalni sastav, osim članova i zamjenika članova koji se imenuju u skladu sa zakonom kojim se uređuju lokalni izbori ulazi još po jedan član i zamjenik člana koje imenuje Republička izborna komisija na prijedlog predsjednika Narodne skupštine, a mandat im traje dok zbirni izvještaj o rezultatima glasanja ne postane konačan.

U provođenju prvih izbora za narodne poslanike koji budu raspisani nakon stupanja na snagu ovog zakona sudjeluju birački odbori u čiji stalni sastav, osim članova i zamjenika članova koji se imenuju po općim pravilima ovog zakona, ulazi još po jedan članak i zamjenik člana koje imenuje Republička izborna komisija na prijedlog predsjednika Narodne skupštine.

Propisi koji prestaju vrijediti

Članak 180.

Danom stupanja na snagu ovog zakona prestaju vrijediti Zakon o izboru narodnih poslanika („Službeni glasnik RS”, br. 35/00, 57/03 – US, 72/03 – dr. zakon, 18/04, 85/05 – dr. zakon, 101/05 – dr. zakon, 104/09 – dr. zakon, 28/11 – US, 36/11, 12/20 i 68/20) i Upute o obliku i dimenzijama glasačke kutije („Službeni glasnik RS”, broj 42/00).

Stupanje na snagu

Članak 181.

Ovaj zakon stupa na snagu sljedećeg dana od dana objavljivanja u „Službenom glasniku Republike Srbije”.